

GAZETA GDAŃSK AMG

ISSN 1506-9745

Rok 12 nr 7 (139)

Lipiec 2002

Cena 3 zł

UROCZYSTA PROMOCJA NA STOPIEŃ NAUKOWY DOKTORA

➔ str. 9

ZŁOTY JUBILEUSZ PIERWSZEGO ROCZNIKA STOMATOLOGII

➔ str. 10

Z życia Uczelni

Z wizytą w AMG, od lewej: zastępca dyrektora Instytutu Medycyny Morskiej i Tropikalnej w Gdyni, ordynator Oddziału Chorób Tropikalnych i Pasożytniczych IMMiT dr Wacław Nahorski, prorektor ds. nauki AMG prof. Roman Kaliszan i ambasador Republiki Angoli António Wime Nunes w towarzystwie tłumacza

Marszałek Senatu RP prof. Longin Pastusiak z wizytą w AMG

Otwarcie po remoncie Pracowni Endoskopii Gastroenterologicznej w Klinice Gastroenterologii

REKRUTACJA 2002

Egzamin wstępny na studia dzienne na Wydział Lekarski, Oddział Stomatologiczny, Wydział Farmaceutyczny i Oddział Medycyny Laboratoryjnej AMG odbędzie się 2 lipca 2002 r. w formie pisemnego testu zintegrowanego, przygotowanego przez Centrum Egzaminów Medycznych dla kandydatów z całej Polski. Test składa się ze 120 pytań: po 40 z biologii, chemii i fizyki dla kandydatów na Wydział Lekarski i Oddział Stomatologiczny, natomiast dla kandydatów na Wydział Farmaceutyczny i Oddział Medycyny Laboratoryjnej będzie to po 60 pytań z biologii i chemii.

Limity miejsc wynoszą: 210 na Wydziale Lekarskim i 60 na Oddziale Stomatologicznym. Studia licencjackie w zakresie protetyki stomatologicznej oferują 20 miejsc, higieny stomatologicznej – 30 miejsc i elektroradiologii – 30 miejsc. O indeks studenta Wydziału Lekarskiego AMG ubiega się w tym roku 760 kandydatów (3,6 kandydatów na jedno miejsce, w tym jedna laureatka olimpiady przedmiotowej), zaś o indeks studenta Oddziału Stomatologicznego – 221 osób (3,7 na miejsce). 94 osoby pragną zostać dyplomowanym protetykiem, zaś 24 – uzyskać dyplom licencjata w zakresie higieny stomatologicznej. Wydziałowa Komisja rekrutacyjna zarejestrowała dotychczas 28 kandydatów na studia na kierunku elektroradiologia, jednak rekrutacja na ten kierunek zakończy się dopiero 31 lipca br.

Na Wydziale Farmaceutycznym limit miejsc wynosi 95; dodatkowo Oddział Medycyny Laboratoryjnej oferuje 25 miejsc na studiach magisterskich i 30 na studiach licencjackich. O miejsca te ubiega się odpowiednio 469 (4,9 osób na miejsce), 28 i 11 kandydatów; rekrutacja na studia licencjackie na kierunku Medycyna Laboratoryjna zakończy się również 31 lipca 2002 r.

O przyjęciu na studia na wybranym kierunku decyduje wyłącznie liczba punktów uzyskanych na egzaminie wstępnym.

dr hab. med. Jacek M. Witkowski
sekretarz Uczelnianej
Komisji Rekrutacyjnej AMG

fot. Dariusz Omernik

Kalendarium Rektorskie

22.05.02 – Rozstrzygnięcie konkursu dla studentów III roku „Abecadło Interny” zorganizowanego przez Katedrę Nadciśnienia Tętniczego i Diabetologii oraz Klinikę Chorób Wewnętrznych, Endokrynologii i Zaburzeń Hemostazy. Koordynatorem konkursu był dr T. Zdrojewski. Dyplomy i nagrody uroczystie wręczyli laureatom rektor prof. Wiesław Makarewicz i prorektor ds. dydaktyki prof. Andrzej Rynkiewicz.

23.05.02 – VIII Zjazd Towarzystwa Chirurgii Onkologicznej w Słupsku. W otwarciu uczestniczył prorektor ds. dydaktyki prof. Andrzej Rynkiewicz.

24 – 25.05.02 – Konferencja Rektorów Uczelni Medycznych w Augustowie. W czasie obrad podjęto uchwały w sprawie pensum dydaktycznego, w sprawie systemu kwalifikacji przy naborze kandydatów na pracowników naukowo-dydaktycznych i kandydatów na słuchaczy studiów doktoranckich oraz dokonano wyboru przewodniczącego KRUM na okres kadencji 2002–2005. W obradach uczestniczył rektor prof. Wiesław Makarewicz.

24.05.02 – IV Polsko-Włoskie Sympozjum Ortopedyczno-Traumatologiczne zorganizowane przez Katedrę i Klinikę Ortopedii i Traumatologii Narządu Ruchu AMG. W uroczystym otwarciu Sympozjum uczestniczył prorektor ds. nauki prof. Roman Kaliszan.

stym otwarciu Sympozjum uczestniczył rektor ds. nauki prof. Roman Kaliszan.

24.05.02 – Otwarcie Ośrodka Badań Klinicznych Katedry Nadciśnienia Tętniczego i Diabetologii. Po przeprowadzeniu gruntownego remontu z funduszy KBN budynek ten będzie zapleczem Regionalnego Centrum Diabetologii i Regionalnego Centrum Nadciśnienia Tętniczego. W uroczystości otwarcia uczestniczył prorektor ds. nauki prof. Roman Kaliszan.

24.05.02 – W Uczelni odbył się ogólnopolski Konkurs Wiedzy Fizjologicznej „Wielka Synapsa 2002”. W otwarciu konkursu uczestniczył prorektor ds. dydaktyki prof. Andrzej Rynkiewicz.

24.05.02 – XVI Ogólnopolska Studencka Konferencja Kardiologiczna zorganizowana przez I Klinikę Chorób Serca AMG. W konferencji uczestniczył prorektor ds. dydaktyki prof. Andrzej Rynkiewicz.

25.05.02 – Uroczyste obchody Święta Straży Granicznej oraz 10-lecia utworzenia Morskiego Oddziału Straży Granicznej. Odbył się pokaz sprzętu Straży Granicznej i pokaz działania jednostek pływających SG. W uroczystościach uczestniczył prorektor ds. nauki prof. Roman Kaliszan.

W dniu 12 czerwca 2002 r. zmarła w wieku 58 lat

mgr Jolanta Halina Podfigurna

emerytowany wykładowca Katedry i Zakładu Chemii Analitycznej Wydziału Farmaceutycznego AMG. Przez ponad 30 lat swojej pracy zawodowej, której była bardzo oddana, wykształciła wiele pokoleń farmaceutów. Była znana i ceniona jako doskonała, pełna poświęcenia dydaktyk i przyjaciół młodzieży. W 1988 r. została odznaczona Złotym Krzyżem Zasługi, a w 1995 r. Medalem 50-lecia AMG. Była współautorką skryptu wyróżnionego w 1998 r. dydaktyczną nagrodą zespołową. Żegnamy cenionego nauczyciela akademickiego, wspaniałego, wielkiej skromności i życzliwości Człowieka, serdeczną Koleżankę i Przyjaciela.

Dnia 13 czerwca 2002 r. zmarł

prof. zw. dr hab. n. med. Bogdan Romański

współtwórca Akademii Medycznej im. L. Rydygiera w Bydgoszczy, wieloletni Kierownik Katedry i Kliniki Alergologii i Chorób Wewnętrznych AM w Bydgoszczy, jej Prorektor ds. Nauki i Współpracy z Zagranicą w latach 1984–1987, członek Senatu od początku jej istnienia. W Akademii Medycznej w Gdańsku w I Katedrze i Klinice Chorób Wewnętrznych podjął pracę w 1953 r. przechodząc kolejne szczeble kariery akademickiej.

W dniu 24 czerwca 2002 r. w wieku 80 lat zmarł

dr med. Tadeusz Mierzejewski

absolwent Akademii Medycznej w Gdańsku. W latach 1957–1982 zajmował kolejno stanowiska starszego asystenta, adiunkta i starszego wykładowcy w Instytucie Radiologii i Radioterapii AMG. Odznaczony Krzyżem Walecznych i Medalem „Zasłużonym na Polu Chwały”, wychowawca wielu pokoleń lekarzy, ceniony nauczyciel akademicki, serdeczny Kolega i Przyjaciel.

W numerze...

Rekrutacja 2002	2
Kalendarium Rektorskie	3
Wizyta ambasadora Angoli	4
Z Senatu AM w Gdańsku	5
Akademickie Centrum Kliniczne	8
Nowi doktorzy	8
Uroczysta promocja doktorska	9
Złoty Jubileusz Pierwszego	
Rocznika Stomatologii	10
O zmianę nazwy uczelni medycznych	13
Ojciec Święty do Jubilatów	13
Stypendium zagraniczne	13
Deontologia lekarska	
– przedmiot nauczania	14
Sympozjum Naukowo-Szkoleniowe	15
Obsługa informatyczna AMG	16
Kadry AMG i SPSK nr 1	16
Miastenia i zespoły miasteniczne	17
Pożegnanie Joli Podfigurnej	18
Rada Klubu Seniora AMG	18
Impresje nt. Zjazdu Geriatrycznego	19
Eurochirurgia 2002 – Lizbona	19
Prof. Z. Kieturakis	
współtwórca chirurgii gdańskiej	20
Przeczytane	21
Uchonorowanie prof. Z. Wajdy	21
Kartki ze wspomnień starego profesora	22
Prof. Witold Sylwanowicz	24
Kto zna lekarza Romualda Fronika?	25
„Solidarność” – Porzucony temat?	26
Nadmorska wycieczka Klubu Seniora	27
Spotkanie w KZ AMG i SPSK	27
Brań piłkarzy	28
Aerobik sportowy	28

GAZETA AMG

Redaguje zespół:

prof. dr hab. Marek Hebanowski, prof. dr hab. Brunon Imieliński (red. naczelny), prof. dr hab. Roman Kaliszan, prof. dr hab. Marek Latoszek, mgr Józefa de Laval (z-ca red. naczelnego), dr Emilia Mierzejewska, dr Aleksander Stanek, sekretarz red.: mgr Danuta Gołębiewska, red. tech.: mgr Tadeusz Skowyr.

Adres redakcji: Biblioteka Główna AMG, Gdańsk, ul. Dębinki 1, tel. 349-10-40; e-mail: gazeta@amg.gda.pl; www: http://www.amg.gda.pl/NAMG/GAZETA_AMG

Druk: Drukonsul. Nakład: 650 egz.

Wydanie dofinansowane przez KBN

Redakcja zastrzega sobie prawo niewykorzystania materiałów nie zamówionych, a także prawo do skracania i adiustacji tekstów oraz zmiany ich tytułów.

Warunki prenumeraty:

Cena rocznej prenumeraty krajowej wynosi 36 zł, pojedynczego numeru 3 zł; w prenumeracie zagranicznej – 3 USD.

Należność za prenumeratę należy wpłacać na konto Akademii Medycznej w Gdańsku z dopiskiem: prenumerata „Gazety AMG”:

Bank Zachodni WBK S.A. Oddz. Gdańsk
76 10901098 0000 0000 0901 5327

25.05.02 – Bal Absolwentów Wydziału Lekarskiego AMG rocznika 1996–2002 w Piwnicy Rajców w Gdańsku. W imprezie uczestniczył prorektor ds. dydaktyki prof. Andrzej Rynkiewicz.

28.05.02 – Jubileuszowe spotkanie naukowe z okazji 50-lecia pracy zawodowej prof. Wacławy Celińskiej, hematologa i onkologa dziecięcego. Spotkanie, które miało miejsce w budynku Zakładów Teoretycznych AMG zostało zorganizowane przez Polskie Towarzystwo Onkologii i Hematologii Dziecięcej oraz Oddział Gdański Polskiego Towarzystwa Hematologów i Transfuzjologów. W godzinach wieczornych odbył się uroczysty bankiet w Ośrodku Szkoleniowo–Wypoczynkowym „Zatoka”. W uroczystości uczestniczył prorektor ds. nauki prof. Roman Kaliszan.

29.05.02 – Wizyta w AMG Ambasadora Angoli Antonio Wime Nunes. Rozmowy dotyczyły współpracy w zakresie medycyny morskiej i tropikalnej. W spotkaniu uczestniczył prorektor ds. nauki prof. Roman Kaliszan i zastępca kierownika Instytutu Medycyny Morskiej i Tropikalnej dr Wacław Nahorski.

04.06.02 – Nadzwyczajne posiedzenie Rady Społecznej SPSK nr 3, poświęcone projektowi reorganizacji szpitala i dalszym kierunkom jego restrukturyzacji. W spotkaniu uczestniczył rektor prof. Wiesław Makarewicz.

06.06.02 – Konferencja prasowa zorganizowana przez rzecznika prasowego dr. Tomasza Zdrojewskiego z udziałem rektora prof. Wiesława Makarewicza, dyrektora SPSK nr 3 dr Zdzisława Małkowskiego, przewodniczącego Rady Społecznej SPSK nr 3 prof. Jacka Bigdy i dyrektora administracyjnego dr. Sławomira Bautembacha. Konferencja w całości została poświęcona problemom reorganizacji SPSK nr 3.

06.06.02 – W gmachu Zakładów Teoretycznych AMG obradowała I Międzynarodowa Konferencja dotycząca terapii behawioralnej osób z autyzmem zorganizowana przez Stowarzyszenie Pomocy Osobom Autystycznym w Gdańsku. W konferencji i uroczystej kolacji z udziałem gości konferencyjnych z USA i Norwegii udział wzięli rektor prof. Wiesław Makarewicz.

06–08.06.02 – I Gdańskie Forum Stomatologiczne zorganizowane przez Zakład Stomatologii Dziecięcej AMG. Uroczyste otwarcie odbyło się w dniu 6 czerwca br. w Operze Bałtyckiej w Gdańsku. Po głównych uroczystościach uczestnicy i goście Forum zostali zaproszeni na przedstawienie operowe Wolfganga Amadeusza Mozarta *Wesele Figara*. W uroczystości uczestniczył rektor prof. Wiesław Makarewicz. Obradom Forum towarzyszyła Bałtycka Wystawa Materiałów i Sprzętu Stomatologicznego w Hali Widowiskowo–Sportowej AWFIS w Gdańsku.

07.06.02 – Jubileusz 50-lecia ukończenia studiów połączony z odnowieniem dyplomów lekarza dentysty studentów rocznika 1948–1952. W uroczystości uczestniczył rektor prof. Wiesław Makarewicz, prorektor ds. dydaktyki prof. Andrzej Rynkiewicz, dziekan Wydziału Lekarskiego prof. Janusz Galiński

WIZYTA AMBASADORA ANGOLI w IMMiT i AMG

W dniu 29 maja br. w Instytucie Medycyny Morskiej i Tropikalnej w Gdyni oraz w Akademii Medycznej w Gdańsku gościł Ambasador Republiki Angoli António Wime Nunes. Celem spotkania było omówienie spraw związanych z przyszłą współpracą w dziedzinie medycyny. Instytut Medycyny Morskiej i Tropikalnej w Gdyni od kilku lat współpracuje z Ministerstwem Zdrowia Angoli w zakresie medycyny tropikalnej. IMMiT prowadzi merytoryczny nadzór nad szpitalem misyjnym, zlokalizowanym w pobliżu stolicy kraju Luandy. Od szeregu lat prowadzone są tam prace epidemiologiczno-kliniczne. Strona angolska jest zainteresowana współpracą w dziedzinie medycyny hiperbarycznej, kardiologii i kardiologii oraz ortopedii.

dr Wacław Nahorski
Przewodniczący Stowarzyszenia
Przyjaźni Polsko-Angolskiej „Amizade”

i kierownik Oddziału Stomatologicznego dr hab. Zdzisław Bereznowski.

08.06.02 – Jubileusz 10-lecia firmy Via Medica – jednego z największych wydawnictw medycznych w Polsce. Z okazji jubileuszu odbył się Koncert Jubileuszowy w Ratuszu Głównomiejskim w Gdańsku a w godzinach wieczornych uroczyste przyjęcie w XVII-wiecznym Dworze Quellbrunn w Oliwie (Centrum Ekumeniczne). W obchodach uczestniczyło wielu znamienitych przedstawicieli świata medycznego oraz przedstawiciele kierownictwa wielu firm farmaceutycznych. W uroczystościach uczestniczył rektor prof. Wiesław Makarewicz i prorektor ds. dydaktyki prof. Andrzej Rynkiewicz.

09.06.02 – Uroczyste wręczenie dyplomów pierwszym absolwentom semestralnego Podyplomowego Studium Zarządzania Służbą Zdrowia. W uroczystości uczestniczył dyrektor adm. dr Sławomir Bautembach. Studium jest wspólnym przedsięwzięciem naszej Uczelni i Gdańskiej Fundacji Kształcenia Menedżerów.

09.06.02 – Koncert Charytatywny na rzecz utworzenia nowej sali operacyjnej, zorganizowany przez II Klinikę Chorób Serca AMG w Audytorium Novum Politechniki Gdańskiej. Patronat honorowy nad koncertem objęła pani prezydentowa Jolanta Kwaśniewska i Marszałek Województwa Pomorskiego Jan Zarębski. Gwiazdą koncertu była Ewa Półlocka – absolwentka Akademii Muzycznej w Gdańsku należąca do najwybitniejszych pianistów polskich. Koncertu wysłuchał rektor prof. Wiesław Makarewicz.

10.06.02 – Kanadyjski Dzień Współpracy Gospodarczej w Trójmieście zorganizowany przez Biuro Handlowe Ambasady Kanady i Polsko-Kanadyjską Izbę Gospodarczą. Na zaproszenie Ambasadora Kanady w spotkaniu uczestniczył rektor prof. Wiesław Makarewicz.

11.06.02 – Uroczystość wręczenia dyplomów doktoru nauk medycznych i doktoru nauk farmaceutycznych. W uroczystości, która odbyła się w Dworze Artusa, uczestniczyli rektor prof. Wiesław Makarewicz, prorektor ds. nauki prof. Roman Kaliszan, prorektor ds. klinicznych prof. St. Mazurkiewicz oraz dziekan.

12.06.02 – Po gruntownym remoncie miało miejsce otwarcie Pracowni Endoskopowej w Klinice Gastroenterologii AMG. W uroczystości uczestniczył rektor prof. Wiesław Makarewicz.

12.06.02 – Rektor przyjął dr. Joan Ribera z Uniwersytetu w Lleidzie (Hiszpania) przebywającego z 2-dniową wizytą w AMG. Rozmowy dotyczyły współpracy w zakresie programu Socrates/Erasmus.

13.06.02 – Wernisaż Prac Pacjentów I Kliniki Chorób Psychiczych AMG. Wystawa, połączona z aukcją, która odbyła się w ogrodzie I Kliniki Chorób Psychiczych AMG, została zorganizowana w ramach programu *Otwórzcie Drzwi* sponsorowanego przez firmę *Eli Lilly*. W otwarciu wystawy uczestniczył prorektor ds. nauki prof. Roman Kaliszan.

13.06.02 – Posiedzenie Regionalnego Komitetu Sterującego dla Programu Rozwoju Województwa Pomorskiego zorganizowane przez Marszałka Województwa Pomorskiego Jana Zarębskiego. Celem posiedzenia było zaopiniowanie wstępnej listy projektów do programu Phare 2003 Spójność Społeczna i Gospodarcza. W posiedzeniu uczestniczył rektor prof. Wiesław Makarewicz.

13 – 14. 06.02 – Konferencja dyrektorów i kwestorów Akademii Medycznych w Augustowie. Tematy obrad: budżet i finansowanie dydaktyki i nauki w 2002 r., kształcenie podyplomowe i algorytm podziału dotacji dydaktycznej, nadzór i kontrola, dyscyplina finansów publicznych. W konferencji uczestniczył dyrektor administracyjny dr Sławomir Bautembach, kwestor Barbara Sulczycka i zastępca kwestora Ewa Szymczyk.

14.06.02 – Konferencja Naukowa „*Powódz w Gdańsku 2001*” zorganizowana przez Gdańskie Towarzystwo Naukowe Wydział V Nauk o Ziemi. W konferencji uczestniczył prorektor ds. nauki prof. Roman Kaliszan.

15.06.02 – Otwarte zebranie Zarządu Towarzystwa Przyjaźni Polsko-Angolskiej „AMIZADE”. W spotkaniu uczestniczył prorektor ds. nauki prof. Roman Kaliszan.

mgr Grażyna Sadowska

Z Senatu AM w Gdańsku

Sprawozdanie z posiedzenia w dniu 27 maja 2002 r.

W dniu 27 maja 2002 r. odbyło się dziesiąte w bieżącym roku akademickim posiedzenie Senatu AMG. Pod nieobecność rektora prof. Wiesława Makarewicza, który przebywał służbowo za granicą, obradom przewodniczył prorektor ds. nauki prof. Roman Kaliszan.

Na wstępie obrad Senat poparł wnioski w sprawie powołania dr. n. med. Jacka Kaczmarka na kierownika Samodzielnej Pracowni Edukacji Medycznej. Powołanie takiej pracowni zostało uwarunkowane przez proces akredytacyjny, którego wymogiem jest istnienie pracowni dydaktycznej, która miałaby się zajmować w sposób naukowy procesem nauczania medycyny. Procesy akredytacyjne i wejście do Unii Europejskiej wymagają, aby nasz proces nauczania był oceniany.

Następnie Senat jednomyślnie podjął uchwałę w sprawie zatwierdzenia wyboru ekspertów oceniających poprawność pytań egzaminacyjnych w rekrutacji 2002 r. na Wydział Lekarski z Oddziałem Stomatologicznym oraz Wydział Farmaceutyczny.

Senat jednomyślnie pozytywnie zaopiniował projekt budżetu Akademii Medycznej w Gdańsku na 2002 r. Senacka Komisja ds. Budżetu i Finansów zaproponowała utrzymanie narzutów kosztów ogólnouczelnianych w pracach statutowych, własnych i grantach na poziomie 2001 roku oraz pozostawienie poziomu narzutów kosztów ogólnouczelnianych w działalności usługowo-badawczej oraz w funduszu pomocy materialnej na rzecz studentów na poziomie 35%. W celu zrównoważenia budżetu Komisja zaproponowała również obcięcie wydatków na rozmowy telefoniczne i na materiały w działalności naukowo-dydaktycznej.

Dyrektor SPSK nr 3 dr Zdzisław Małkowski i prorektor ds. klinicznych prof. Stanisław Mazurkiewicz przedstawili bieżącą sytuację w SPSK nr 3. Dr Małkowski omówił proponowany program przekształceń restrukturyzacyjnych. Jest to wariant defensywny, zapewnia on jednak kontynuację działania wszystkim czterem klinikom, które na bazie SPSK 3 aktualnie działają. Projekt przewiduje zmianę stylu działania szpitala: w celu obniżenia kosztów proponuje się zaprzestanie ostrego dyżurowania w zakresie chirurgii ogólnej i w zakresie chorób wewnętrznych. Według projektu, ostry dyżur w SPSK-3 dotyczyłby głównie schorzeń typu kardiologicznego. W Klinice Chorób Wewnętrznych, w zależności od przeznaczenia pomieszczeń, redukcje będą dotyczyły personelu lekarskiego lub pielęgniarskiego. Działy diagnostyczne, jak np. laboratorium, również będzie mogło zmniejszyć swoją obsadę osobową, albowiem zadania będą zdecydowanie mniejsze, podobnie jak obsada dyżurowa. Rezerwy kadrowe widać również w Oddziale Anestezjologii i Intensywnej Terapii, w skład którego wchodzi blok operacyjny i oddział opieki pooperacyjnej, jak również w obsłudze i w administracji. Następnie dyrektor dr Z. Małkowski szczegółowo poinformował zebranych o aktualnym stanie realizacji wypłaty wynagrodzeń dla pracowników SPSK nr 3 i ogólnej sytuacji finansowej szpitala. Dr Małkowski ponowił wobec Senatu prośbę o pożyczkę, którą szpital zadeklarował spłacić do końca bieżącego roku kalendarzowego. Prof. Jacek Bigda wystąpił z propozycją, aby decyzję o udzieleniu pożyczki uzależnić od opinii Senackiej Komisji ds. Budżetu i Finansów. Dyrektor admi-

nistracyjny dr Sławomir Bautembach podkreślił, że odnośnie postępowania Władz Uczelni wobec SPSK nr 3, to ze strony AMG nie było zaniechania, ponieważ od 1999 r. do października ubiegłego roku organem założycielskim dla szpitali klinicznych był Minister Zdrowia.

Dyrektor administracyjny dr Sławomir Bautembach przedstawił informację o restrukturyzacji szpitali klinicznych, przedstawionej do Ministerstwa Zdrowia. Dyr. Bautembach poinformował, że w pierwszej połowie maja został wysłany przez Ministra Zdrowia do Sejmiku Samorządu Wojewódzkiego i do akademii medycznych oraz szpitali resortowych program działań osłonowych restrukturyzacji w ochronie zdrowia na 2002 r. W tym materiale poinformowano zainteresowanych o tym, iż w roku 2002 następuje kontynuacja programu, który rozpoczął się w 2001 roku, restrukturyzacji zakładów służby zdrowia. Z SPSK nr 2 zgłoszono dwa programy: program wyposażenia sal operacyjnych ginekologicznych i program komputeryzacji. W programach inwestycyjnych w SPSK nr 1 za priorytetowy uznano modernizację kotłowni i spalarni i jako drugi program: Klinikę Hematologii i Onkologii Dziecięcej w budynku nr 12. Trzeci program inwestycyjny to modernizacja kotłowni szpitalnej w SPSK nr 3. Łącznie Uczelnia wystąpiła o kwotę ponad 6 mln. zł. W komisji, która będzie rozpatrywała te wnioski, znajdują się przedstawiciele rektorów, przedstawiciele Ministra Obrony Narodowej, Ministra Spraw Wewnętrznych i Ministra Zdrowia. Dyr. S. Bautembach poinformował, że do trzyosobowego zespołu, który powstał na ostatniej Konferencji Rektorów w Augustowie, tzn. zespołu, który będzie współdecydował o podziale tych środków, wszedł rektor prof. Wiesław Makarewicz.

Następnie dyrektor administracyjny dr Sławomir Bautembach poinformował członków Senatu o wystąpieniu do Ministerstwa Zdrowia o finansowanie studiów licencjackich. Pismo zostało przesłane do Departamentu Nauki i Szkolnictwa Wyższego Ministerstwa Zdrowia w dniu 16 maja br.

Senat zapoznał się z listem rektora prof. Wiesława Makarewicza skierowanym do Rady Wydziału Lekarskiego. List został zredagowany w nawiązaniu do wystąpienia prof. Czesława Wójcikowskiego na posiedzeniu Rady Wydziału Lekarskiego w dniu 9 maja br. i zawiera informację o przebiegu wydarzeń i podjętych w tej sprawie przez rektora krokach. List został podany do wiadomości Senatu na wniosek rektora prof. W. Makarewicza.

Prorektor ds. nauki prof. Roman Kaliszan przekazał informację o strategii działania Komitetu Badań Naukowych. W dniach 16 – 17 maja 2002 r. w Warszawie odbyła się Konferencja NA-UKA'2002. W 2002 roku odnotowano największy spadek finansowania nauki od 1992 r. Według Ministra Nauki spadek ten jest przejściowy. KBN przewiduje niewielki wzrost finansowania budżetowego do 2006 roku i silny wzrost uczestnictwa w programach i projektach międzynarodowych współfinansowanych ze środków zagranicznych, zwłaszcza w programach ramowych Unii Europejskiej. Pojawiają się perspektywy wykorzystania funduszy strukturalnych Unii Europejskiej dla rozwoju infrastruktury naukowej i innowacyjnej.

Następnie prorektor ds. nauki prof. Roman Kaliszan przekazał informację o inicjatywach legislacyjnych dotyczących szkolnictwa wyższego. Prawdopodobnie w najbliższym czasie nie nastąpi zmiana ustawy o szkolnictwie wyższym. Jest to zadanie na dalsze lata. Powołany przez Ministra Edukacji Narodowej i Sportu zespół doradców do spraw szkolnictwa wyższego ma wypracować założenia zmian w systemie szkol-

Z Senatu AM w Gdańsku

Sprawozdanie z posiedzenia w dniu 7 czerwca 2002 r.

Na wstępie obrad rektor prof. Wiesław Makarewicz wręczył gratulacje prof. Januszowi Limonowi z okazji wyboru w poczet członków korespondentów Polskiej Akademii Nauk. Następnie Przewodniczący Uczelnianej Komisji Wyborczej prof. Jerzy Krechniak wręczył prof. Jackowi Bigdzie akt stwierdzający wybór na funkcję dziekana Międzyuczelnianego Wydziału Biotechnologii UG-AMG.

Rozpoczynając część roboczą posiedzenia rektor prof. Wiesław Makarewicz poinformował, że bieżące posiedzenie Senatu w całości poświęcone zostanie propozycjom zmian organizacyjnych w SPSK nr 3.

Dyrektor SPSK nr 3 dr Zdzisław Małkowski poinformował, że przedstawiany projekt dotyczy restrukturyzacji i reorganizacji wewnętrznej szpitala i opiera się na realnych, zagwarantowanych przychodach ze strony kas chorych. Jednym z zasadniczych założeń jest umożliwienie wykonania w 100% kontraktu w zakresie, w którym nie był wykonywany, czyli przede wszystkim w zakresie kardiologii. Odnośnie kierunków działania, to pierwszym jest rozszerzenie terytorialne Kliniki Kardiologii. W tym celu część łóżek Kliniki Chorób Wewnętrznych, Endokrynologii i Zaburzeń Hemostazy zdecydowano przekazać w użytkowanie Klinice Kardiologii, która w tym miejscu zlokalizuje swoje gabinety i pracownie diagnostyczne. Natomiast jeżeli chodzi o rozszerzenie bazy łóżkowej, proponuje się przejęcie części Kliniki Chirurgii Ogólnej, Gastroenterologicznej i Endokrynologicznej. Dr Małkowski podkreślił, że nie chodzi o przejmowanie profilu Kliniki Kardiologicznej SPSK nr 1 – do tego szpital nie jest przygotowany. Nie ma on możliwości wykonywania zabiegów inwazyjnych. Jeżeli chodzi o Klinikę Urologii to pozostanie na dotychczasowych zasadach i w dotychczasowym swoim terytorium. W wyniku reorganizacji i redukcji zatrudnienia szpital ma szansę uzyskać istotną poprawę płynności finansowej. Przez ostatnie dwa miesiące szpital funkcjonował z zablokowanym kontem przez komornika: tak było w miesiącu marcu i kwietniu. O ile pierwsze zajęcie ograniczyło się tylko do konta bankowego i nie spowodowało żadnych społecznych protestów, nie dotyczyło bowiem kwestii wynagrodzenia miesięcznego, o tyle drugie zajęcie odbyło się już na wierzytelnościach w kasie chorych. Doszło do zablokowania dopływu środków do banku i w związku z powyższym pracownicy nie otrzymali stosownego wynagrodzenia. Następnie dyrektor dr Z. Małkowski przedstawił szczegółowo stan realizacji wypłat wynagrodzeń dla pracowników SPSK nr 3 i aktualną sytuację finansową szpitala. Po przedstawieniu szczegółowego sprawozdania dr Małkowski zwrócił się

do Senatu o życzliwość odnośnie wniosku o pożyczkę dla SPSK nr 3. Dr Z. Małkowski poinformował, że kontynuowane są obecnie rozmowy z Pomorską Kasą Chorych o podwyższeniu kontraktu i w skali rocznej udało się go podnieść o 400 tys. zł. Trwają również rozmowy z kierownikami klinik na tematy redukcji zatrudnienia i na tematy lokalowe. Należy podpisać porozumienie ze związkami zawodowymi w sprawie restrukturyzacji zatrudnienia. Wymaga to również zawiadomienia Urzędu Pracy, gdyż planowana redukcja przekracza nieznacznie 10%. Kontynuowane są konsultacje z Departamentem Zdrowia Urzędu Marszałkowskiego w sprawie zasad funkcjonowania szpitala. Po akceptacji Senatu zmiany zostaną wprowadzone w drodze zarządzeń od dnia 1 lipca br. Następnym etapem działania, to bieżący monitoring efektów ekonomicznych szpitala. Będzie również monitorowana organizacja pracy w poszczególnych jednostkach organizacyjnych. W tej chwili w klinikach przygotowywane są cenniki usług zewnętrznych odpłatnych, szczególnie w zakresie kardiologii. Takie usługi jak: EKG, badania holterowskie, badania prób wysiłkowych i wiele innych wykonywane będą w sposób odpłatny. Wszelkie działania opierają się na założeniu, że szpital utrzyma płynność terapeutyczną. Niestety, szpital w obecnej sytuacji finansowej jest na tyle narażony na działanie czynników zewnętrznych, że mimo szczerej woli personelu może dojść w każdej chwili do załamania funkcjonowania szpitala. Po wyczerpującej dyskusji Senat przyjął stanowisko w sprawie reorganizacji SPSK nr 3. Senat udzielił pełnego poparcia dla planu reorganizacji SPSK nr 3 przedstawionego przez Zarząd szpitala i Radę Społeczną SPSK nr 3. Senat uznał za konieczne podjęcie przez Zarząd szpitala dalszych pilnych działań zmierzających do trwałej poprawy wyników finansowych szpitala.

☆☆☆

Następnie rektor prof. Wiesław Makarewicz poinformował, że w związku z planowaną restrukturyzacją, statut SPSK nr 3 wymaga korekty. Senat jednomyślnie pozytywnie zaopiniował następujące propozycje zmian do Statutu Samodzielnego Publicznego Szpitala Klinicznego nr 3:

Załącznik nr 1 do Statutu SPSK nr 3:

– w punkcie 1 a wprowadzono „**chirurgia gastroenterologiczna**”

Załącznik nr 2 do Statutu SPSK nr 3:

– w punkcie 1 wprowadzono „**Pododdział Pooperacyjny**”
– w punkcie 3 b wykreślono **Oddział Endokrynologii**, dodano do punktu 3a słowa „**Endokrynologii i Zaburzeń Hemostazy**”
– w punkcie 4 b wykreślono „**Oddział**”, zastąpiono słowem „**Pododdział**”
– w punkcie 5 wykreślono „**Pododdział Opieki Pooperacyjnej**”.

Na zakończenie obrad dyskutowano na temat wniosku o pożyczkę dla SPSK nr 3. Senat zdecydował wcześniej, że na ten temat musi się wypowiedzieć Senacka Komisja Budżetu i Finansów. Dyrektor administracyjny dr S. Bautembach poinformował, że dyrektor dr Z. Małkowski złożył doniesienie do prokuratora w sprawie postawienia zarzutu działania na szkodę szpitala przez poprzedniego dyrektora SPSK nr 3.

mgr Grażyna Sadowska

➔ nictwa wyższego oraz założenia projektowanej, przyszłej całościowej ustawy o szkolnictwie wyższym. Nowa ustawa, według MENiS, powinna uwzględniać m.in. takie problemy jak: umocnienie autonomii uczelni i wprowadzenie sądowej kontroli zgodności z prawem uchwał senatu i decyzji rektora, model kariery akademickiej, status nauczyciela akademickiego (struktura stanowisk, forma zatrudniania, wymiar czasu pracy, dodatkowe zatrudnienie), model zarządzania szkołą wyższą i gospodarką finansową uczelni.

mgr Grażyna Sadowska

Z Senatu AM w Gdańsku

Sprawozdanie z posiedzenia w dniu 24 czerwca 2002 r.

W pierwszej części obrad Senat pozytywnie zaopiniował wnioski:

- w sprawie powołania dr. hab. Krzysztofa Narkiewicza, prof. nzw. na kierownika Samodzielnej Pracowni – Regionalne Centrum Nadciśnienia Tętniczego Katedry Nadciśnienia Tętniczego i Diabetologii
- w sprawie powołania dr. hab. Jerzego Laska na kierownika Katedry i Kliniki Chirurgii Urazowej AMG
- w sprawie powołania dr. hab. Barbary Kochańskiej na kierownika Katedry i Zakładu Stomatologii Zachowawczej AMG
- w sprawie powołania dr. hab. Zdzisława Bereznowskiego na kierownika Zakładu Implantoproteki Stomatologicznej i Technik Dentystycznych AMG
- w sprawie powołania dr. hab. Mirosławy Szczepańskiej-Konkel, prof. nzw. na kierownika Zakładu Analizy Klinicznej AMG
- o przedłużenie zatrudnienia na stanowisku profesora nadzwyczajnego na czas nieokreślony dr. hab. J. Renacie Ochociej, prof. nzw.

Rektor prof. Wiesław Makarewicz poinformował o powołaniu Doraźnej Komisji Rektorskiej ds. bieżącej oceny sytuacji szpitali klinicznych w składzie: przewodniczący – rektor prof. Wiesław Makarewicz, zastępca przewodniczącego – prof. Bolesław Rutkowski, członkowie: prof. Stanisław Bakula, dr Sławomir Bautembach, prof. Janusz Moryś, prof. Julian Świerczyński, dr hab. Jacek Bigda, prof. nzw., mec. Marek Machnikowski i mgr Marek Tarchalski.

Konsultant ds. restrukturyzacji szpitali klinicznych AMG dr Wiktor Masłowski zreferował proponowaną koncepcję restrukturyzacji szpitali klinicznych AMG. Senat podjął uchwałę pozytywnie opiniującą koncepcję utworzenia Akademickiego Centrum Klinicznego.

Dyrektor administracyjny dr Sławomir Bautembach przedstawił informację o projekcie restrukturyzacji Przychodni Przyklinikowej SPSK nr 1. Obecnie przychodnia ta generuje duże straty. Projekt przewiduje wyłączenie tejże przychodni ze struktur SPSK nr 1 i utworzenie publicznego bądź niepublicznego zakładu opieki zdrowotnej.

Dziekan Wydziału Lekarskiego prof. Janusz Galiński i rektor prof. Wiesław Makarewicz przedstawili informację o propozycji przejęcia przez Wydział Lekarski dalszego prowadzenia kierunków studiów z Wydziału Nauk o Zdrowiu. Wydział ten został powołany uchwałą Senatu w roku akademickim 2000/2001, Uczelnia jednak nie dysponuje kadrami, które mogłyby ten wydział zbudować. We wrześniu przewiduje się głosowanie nad zniesieniem tego wydziału i włączeniem fizjoterapii, pielęgniarstwa i położnictwa w strukturę Wydziału Lekarskiego.

Rektor prof. Wiesław Makarewicz przedstawił wniosek o przyznanie medalu „Zasłużonemu Akademii Medycznej w Gdańsku” dla prof. Mariapii Violi-Magni. Prof. Mariapia Viola-Magni pełni funkcję Prorektora ds. Współpracy z Zagranicą oraz Kierownika Instytutu Patologii Ogólnej w Uniwersytecie w Perugii (Włochy). Z inicjatywy prof. Violi-Magni w ramach Programu Socrates zorganizowano sieć uniwersytetów kształcących w dziedzinie biotechnologii oraz powstało wspólne przedsięwzięcie edukacyjne 12 uczelni europejskich – *Joint European Degree in Bio-*

technology – program trzyletnich studiów licencjackich w dziedzinie biotechnologii. W projekcie tym uczestniczy także Międzyuczelniany Wydział Biotechnologii UG-AMG. Dzięki życzliwości i poparciu prof. Violi-Magni wielu studentów i pracowników AMG przebywało na stypendiach w Uniwersytecie w Perugii i szpitalu akademickim w Chieti. Wniosek został zaopiniowany przez Senat jednomyślnie pozytywnie.

Rektor prof. Wiesław Makarewicz poinformował o wpłynięciu wniosku o nadanie godności doktora *honoris causa* prof. Tadeuszowi Malińskiemu z Uniwersytetu w Ohio (USA). Prof. Tadeusz Maliński jest wybitnym amerykańskim uczonej polskiego pochodzenia, kierownikiem Laboratorium Biochemii i Chemii w Ohio University, Athens USA. Jednym z najważniejszych jego dokonań jest skonstruowanie, po raz pierwszy, biosensorów do pomiaru stężeń tlenu azotu i wolnych rodników tlenowych o niezwyklej czułości i specyficzności pozwalające na bezpośrednie pomiary stężeń tych mediatorów nad powierzchnią pojedynczej komórki. Prof. Maliński w swoim Zakładzie skupił uczonych z całego świata, wśród nich również z naszej Uczelni. W ostatnich kilku latach wygłosił przeszło 90 wykładów plenarnych na zjazdach międzynarodowych. Corocznie wygłasza referaty i prowadzi seminaria w Polsce, w tym kilkakrotnie gościł w Akademii Medycznej w Gdańsku. Ponieważ nie zgłoszono uwag krytycznych, rektor prof. Wiesław Makarewicz postanowił nadać wnioskowi bieg przewidziany Statutem AMG.

W sprawach bieżących prorektor ds. dydaktyki prof. Andrzej Rynkiewicz przedstawił informację o przebiegu rekrutacji. Na kierunek lekarski o jedno miejsce ubiega się 3,6 kandydata, na farmację – 4,9; na biotechnologię – 4,8; na kierunek stomatologiczny – 3,7; na kierunek pielęgniarstwo – 1,2 i na protetykę dentystyczną o jedno miejsce ubiega się 4 kandydatów. Egzaminy wstępne odbędą się 2 lipca br., a ogłoszenie wyników nastąpi 8 lipca br.

Dyrektor administracyjny dr Sławomir Bautembach przedstawił informację o raporcie NIK na temat sytuacji szpitali klinicznych. Ustalenia NIK wykazały, że w praktyce nie powiodła się realizacja koncepcji, polegającej na uniezależnieniu szpitali klinicznych od akademii medycznych i włączeniu ich, jako samodzielnych podmiotów prawa, do wykonywania zadań dydaktycznych i badawczych uczelni. Powyższy raport w całości został opublikowany w Internecie na stronie: www.nik.gov.pl

Rektor prof. Wiesław Makarewicz przedstawił informację o postępie prac nad włączeniem Instytutu Medycyny Morskiej i Tropikalnej w strukturę AMG. Minister Zdrowia powołał komisję ds. przygotowania warunków do połączenia IMMiT i AMG. Przewodniczącym komisji został Zastępca Dyrektora Departamentu Nauki i Szkolnictwa Wyższego w Ministerstwie Zdrowia dr Przemysław Biliński. Ze strony AMG w komisji uczestniczą rektor prof. Wiesław Makarewicz, prof. Bolesław Rutkowski, prof. Michał Woźniak, prof. Jacek Bigda i dr Sławomir Bautembach. Rektor poinformował, że na dzień 4 lipca br. zaplanowano nadzwyczajne wspólne posiedzenie Senatu AMG i Rady Naukowej IMMiT.

Na zakończenie obrad rektor prof. Wiesław Makarewicz poinformował o planowanym posiedzeniu Senatu w dniu 2 września br., na który zostaną zaproszeni ustępujący członkowie Senatu jak również rozpoczynający kadencję 2002–2005.

mgr Grażyna Sadowska

AKADEMICKIE CENTRUM KLINICZNE

Podstawowym problemem Akademii Medycznej w Gdańsku jest narastające zadłużenie szpitali klinicznych. W obecnej strukturze szpitale praktycznie wyczerpały już możliwości racjonalnego obniżania kosztów jako pojedyncze jednostki i następuje stałe powiększanie się różnicy pomiędzy należnościami a przychodami. W szpitalach dublują się działania administracji, obsługi oraz diagnostyki podwyższając znacznie koszty wykonywania świadczeń zdrowotnych. Wymaga to podjęcia działań umożliwiających wspólne korzystanie z niektórych zasobów.

Biorąc pod uwagę przedstawione fakty oraz dokonaną analizę funkcjonowania szpitali klinicznych, władze Uczelni doszły do wniosku, że najlepszym kierunkiem jest połączenie trzech szpitali klinicznych i utworzenie Akademickiego Centrum Klinicznego. Senat na posiedzeniu w dniu 24 czerwca br. podjął uchwałę zapoczątkowującą ten proces.

Akademickie Centrum Kliniczne nie spowoduje likwidacji i nie ograniczy poszczególnych rodzajów działalności szpitali i udzielanych świadczeń zdrowotnych. Akademickie Centrum Kliniczne z dniem utworzenia stanie się prawnym następcą szpitali klinicznych nr 1, 2 i 3. Przejmie wszelkie rodzaje działalności dotychczasowych szpitali klinicznych i udzielanych świadczeń zdrowotnych oraz stanie się stroną wszelkich umów związanych z przejętą działalnością oraz przejmie z tym dniem wszelkie zobowiązania i wierzytelności wynikające z tej działalności. Przejęcie pracowników nastąpi z zachowaniem trybu określonego w art. 23¹ Kodeksu pracy. Efekt ekonomiczny połączenia szpitali będzie opierał się na efektach skali możliwych do osiągnięcia wskutek usunięcia dublujących się komórek organizacyjnych szczególnie w administracji i obsłudze, powiększenia przetargowej siły negocjacyjnej nowej organizacji i powiększenia efektywności pracy jako całości.

Realizacja programu powinna umożliwić na przestrzeni 4-5 lat spłacenie obecnego zadłużenia i dalszą niezakłóconą działalność medyczną na rzecz gdańskiej Uczelni medycznej i pacjentów.

UCHWAŁA NR 20/01/02

SENATU AKADEMII MEDYCZNEJ W GDAŃSKU

Z DNIA 24 CZERWCA 2002 R.

W SPRAWIE KONCEPCJI UTWORZENIA

AKADEMICKIEGO CENTRUM KLINICZNEGO (ACK)

Senat pozytywnie opiniuje koncepcję dokonania przekształcenia Samodzielnych Publicznych Szpitali Klinicznych nr 1, 2 i 3 Akademii Medycznej w Gdańsku i utworzenie w ich miejsce Akademickiego Centrum Klinicznego (ACK) – Samodzielnego Publicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej Akademii Medycznej w Gdańsku, który przejmie wszelkie dotychczasowe działalności szpitali i udzielanie świadczeń zdrowotnych.

Senat zobowiązuje Rektora do zasięgnięcia w tej sprawie opinii Rad Społecznych i przygotowania dla Senatu dokumentów niezbędnych do utworzenia Akademickiego Centrum Klinicznego.

prof. Wiesław Makarewicz
rektor

Nowi DOKTORZY

Na Wydziale Lekarskim AMG
stopień doktora nauk medycznych
otrzymali:

w maju 2002 r.:

1. Lek. Mariusz Marek OSTROWSKI, asystent, Katedra i Zakład Chemii Medycznej AMG, praca pt. „Znaczenie przeciwtłeniaczy w procesie apoptozy”, Rada Wydziału Lekarskiego z dnia 9.05.2002 r. nadała stopień doktora nauk medycznych w zakresie medycyny,
2. Lek. stom. Alicja Iwona CACKOWSKA-LASS, asystent, Katedra i Zakład Stomatologii Zachowawczej AMG, praca pt. „Główne procesy chorobowe jamy ustnej w zespole Sjögrena”, Rada Wydziału Lekarskiego z dnia 23.05.2002 r. nadała stopień doktora nauk medycznych w zakresie stomatologii z wyróżnieniem,
3. Lek. Roland Stefan FISZER, asystent, SPSK nr 1 w Gdańsku, Klinika Kardiologii Dziecięcej Instytutu Pediatrii AMG, praca pt. „Nieoperacyjne zamykanie ubytków przegrody międzyprzedsionkowej typu ostium secundum przy użyciu zestawów The Amplatzer Septal Occluder (ASO)”, Rada Wydziału Lekarskiego z dnia 23.05.2002 r. nadała stopień doktora nauk medycznych w zakresie medycyny z wyróżnieniem,
4. Lek. Barbara Monika KACZOROWSKA-HAĆ, asystent, Klinika Pediatrii, Hematologii, Onkologii i Endokrynologii Instytutu Pediatrii AMG, praca pt. „Rola erytropoetyny w leczeniu wspomagającym dzieci dotkniętych chorobą nowotworową”, Rada Wydziału Lekarskiego z dnia 23.05.2002 r. nadała stopień doktora nauk medycznych w zakresie medycyny,
5. Lek. Grzegorz KLICKI, ordynator, Oddział Chorób Wewnętrznych i Kardiologii SPZOZ Lębork, praca pt. „Ocena kliniczna i farmakoekonomiczna sekwencyjnej terapii pozaszpitalnego zapalenia płuc w warunkach oddziału internistycznego podstawowego stopnia referencyjności”, Rada Wydziału Lekarskiego z dnia 23.05.2002 r. nadała stopień doktora nauk medycznych w zakresie medycyny,
6. Lek. Wojciech Jerzy KOSIAK, asystent, Klinika Nefrologii Dziecięcej Instytutu Pediatrii AMG, praca pt. „Ocena przydatności badań ultrasonograficznych mózgowia i jamy brzusznej u noworodków i niemowląt z cytomegalią wrodzoną”, Rada Wydziału Lekarskiego z dnia 23.05.2002 r. nadała stopień doktora nauk medycznych w zakresie medycyny,
7. Lek. Hanna Maria OLSZEWSKA, asystent, Klinika Ginekologii Instytutu Położnictwa i Chorób Kobiety AMG, praca pt. „Ocena metod leczenia i uzyskanych wyników u chorych z nowotworami jajnika o granicznej złośliwości”, Rada Wydziału Lekarskiego z dnia 23.05.2002 r. nadała stopień doktora nauk medycznych w zakresie medycyny,
8. Lek. Małgorzata ŚWIĄTKOWSKA-FREUND, asystent, Klinika Położnictwa Instytutu Położnictwa i Chorób Kobiety AMG, praca pt. „Znaczenie badań ultrasonograficznych i testów biochemicznych (testu potrójnego) w wykrywaniu wad wrodzonych płodu u pacjentek wysokiego i niskiego ryzyka”, Rada Wydziału Lekarskiego z dnia 23.05.2002 r. nadała stopień doktora nauk medycznych w zakresie medycyny,
9. Lek. Anna Magdalena WITKOWSKA, starszy asystent, SPSK nr 1 w Gdańsku, Katedra i Klinika Dermatologii, Wenerologii i Alergologii AMG, praca pt. „Analiza polimorfizmu genów TAP1 i TAP2 u chorych na łuszczycę”, Rada Wydziału Lekar-

skiego z dnia 23.05.2002 r. nadała stopień doktora nauk medycznych w zakresie medycyny z wyróżnieniem.

w czerwcu 2002 r.:

1. Mgr Małgorzata DOSZCZAK, słuchacz Studiów Doktoranckich na Wydziale Chemii UG, Katedra Histologii i Immunologii AMG, praca pt. „Analiza mechanizmu cytotoksyczności interleukiny 1 (IL-1) w komórkach HeLa”, promotor: dr hab. Jacek Bigda, prof. nzw. AMG, Rada Wydziału Lekarskiego z dnia 20.06.2002 r. nadała stopień doktora nauk medycznych w zakresie biologii medycznej,
2. Mgr Joanna Iwona WYSOCKA, asystent, Katedra i Zakład Medycyny Sądowej AMG, praca pt. „Analiza locus HLA – DR metodą PCR-SSP. Zastosowanie w medycynie sądowej”, promotor: dr hab. Zofia Szczerkowska, prof. nzw. AMG, Rada Wydziału Lekarskiego z dnia 6.06.2002 r. nadała stopień doktora nauk medycznych w zakresie biologii medycznej z wyróżnieniem,
3. Lek. Elena CHADORCZENKO, słuchacz Studiów Doktoranckich, II Klinika Chorób Serca Instytutu Kardiologii AMG, praca pt. „Ultrasonograficzna ocena morfologii blaszek miażdżycowych w zależności od stopnia zwężenia światła tętnic wieńcowych oraz od występowania wybranych czynników ryzyka miażdżycy”, promotor: dr hab. Jacek Kubica, prof. nzw., Rada Wydziału Lekarskiego z dnia 20.06.2002 r. nadała stopień doktora nauk medycznych w zakresie medycyny,
4. Lek. Jerzy FOERSTER, kierownik Wojewódzkiej Przychodni Gerontologicznej, Wojewódzki Szpital Zespolony w Gdańsku, praca pt. „Wybrane aspekty zaburzeń przemiany lipidowej u chorych na zawał serca ze szczególnym uwzględnieniem populacji geriatrycznej”, promotor: dr hab. Zygmunt Chodorowski, prof. nzw. AMG, Rada Wydziału Lekarskiego z dnia 20.06.2002 r. nadała stopień doktora nauk medycznych w zakresie medycyny,
5. Lek. Stanisław Antoni HAĆ, asystent, Katedra i Klinika Chirurgii Ogólnej, Gastroenterologicznej i Endokrynologicznej AMG, praca pt. „Wpływ przeciwciała monoklonalnego MoAb CD11b oraz lipopolisacharydu Escherichia coli na wczesną odpowiedź zapalną w doświadczalnym ostrym zapaleniu trzustki”, promotor: dr hab. Marek Dobosz, Rada Wydziału Lekarskiego z dnia 20.06.2002 r. nadała stopień doktora nauk medycznych w zakresie medycyny,
6. Lek. Kamil Maria JANKOWSKI, rezydent, Klinika Chirurgii Ogólnej i Transplantacyjnej SPSK nr 1 AMG, praca pt. „Prooksydacyjne działanie nadkwasu octowego w eksperymentalnym modelu ostrego zapalenia trzustki”, promotor: dr hab. Michał Woźniak, prof. nzw. AMG, Rada Wydziału Lekarskiego z dnia 20.06.2002 r. nadała stopień doktora nauk medycznych w zakresie medycyny z wyróżnieniem,
7. Lek. Jarosław Dariusz JUROWIECKI, asystent, Klinika Chorób Wewnętrznych, Endokrynologii i Zaburzeń Hemostazy Instytutu Chorób Wewnętrznych AMG, praca pt. „Czynność bioelektryczna mózgu w diagnostyce omdleń wazowagalnych”, promotor: dr hab. Dariusz Kozłowski, Rada Wydziału Lekarskiego z dnia 20.06.2002 r. nadała stopień doktora nauk medycznych w zakresie medycyny,
8. Lek. Grzegorz Włodzimierz KUCIEL, asystent, Zakład Żywnienia Klinicznego i Diagnostyki Laboratoryjnej Instytutu Chorób Wewnętrznych AMG, praca pt. „Wybrane wskaźniki biochemiczne w monitorowaniu terapii żywieniowej u krytycznie chorych”, promotor: prof. dr hab. Wiesława Łysiak-Szydłowska, Rada Wydziału Lekarskiego z dnia 6.06.2002 r. nadała stopień doktora nauk medycznych w zakresie medycyny,
9. Lek. Jan Aleksander LAMMEK, starszy asystent SPSK nr 1, Katedra i Klinika Anestezjologii i Intensywnej Terapii AMG,

UROCZYSTA

PROMOCJA DOKTORSKA

W dniu 11 czerwca 2002 roku w Dworze Artusa odbyła się uroczysta promocja na stopień naukowy doktora nauk medycznych i doktora nauk farmaceutycznych doktorantów Wydziałów Lekarskiego i Farmaceutycznego.

W uroczystości uczestniczył zespół promocyjny w składzie – rektor prof. Wiesław Makarewicz, prorektor ds. nauki prof. Roman Kaliszan, prorektor ds. klinicznych prof. Stanisław Mazurkiewicz, dziekan Wydziału Lekarskiego prof. Janusz Galiński, dziekan Wydziału Farmaceutycznego prof. Piotr Szefer, dziekan Międzyuczelnianego Wydziału Biotechnologii UG-AMG dr hab. Jacek Bigda, prof. nzw. oraz 46 promotorów z dwu Wydziałów.

Doktorantów oraz gości powitał JM Rektor, który również wygłosił przemówienie. Promocji 64 doktorantów Wydziału Lekarskiego dokonał dziekan prof. J. Galiński, a 7 doktorantów Wydziału Farmaceutycznego dziekan prof. P. Szefer. Dyplomy doktoranci otrzymali z rąk swoich promotorów, a 12 doktorantom, których promotorzy byli nieobecni, dyplomy wręczyli dziekani.

Hymn Państwowy, Gaude Mater Polonia i Gaudeamus igitur w wykonaniu Chóru AMG oraz odpalenie feluki na cześć wybitnych gości, stanowiło – wraz z tradycyjną lampką wina – znakomitą oprawę tej uroczystości (zob. zdjęcie na str. 1).

kierownik Działu Naukowo-Organizacyjnego
Maria Kroll

praca pt. „Ocena rozpoznawania i leczenia powikłań związanych z zakładaniem i przedłużoną obecnością cewników w żyłach centralnych u dzieci z chorobami onkologicznymi krwi”, promotor: dr hab. Janina Suchorzewska, prof. nzw. AMG, Rada Wydziału Lekarskiego z dnia 20.06.2002 r. nadała stopień doktora nauk medycznych w zakresie medycyny z wyróżnieniem,

10. Lek. Magdalena ŁASIŃSKA-KOWARA, asystent, Katedra i Klinika Anestezjologii i Intensywnej Terapii AMG, praca pt. „Wartość wybranych metod oceny klinicznej w przewidywaniu trudności intubacyjnych u chorych zakwalifikowanych do planowanych zabiegów operacyjnych”, promotor: dr hab. Janina Suchorzewska, prof. nzw. AMG, Rada Wydziału Lekarskiego z dnia 6.06.2002 r. nadała stopień doktora nauk medycznych w zakresie medycyny,
11. Lek. Lucjanna Marieta MIONSKOWSKA, asystent, Oddział Chirurgii Ogólnej i Gastroenterologicznej Szpitala Miejskiego w Gdyni, praca pt. „Wpływ heparyny i tlenu azotu na mikrokrażenie ściany jelita w doświadczalnym wrzodziejącym zapaleniu jelita grubego”, promotor: dr hab. Marek Dobosz, Rada Wydziału Lekarskiego z dnia 6.06.2002 r. nadała stopień doktora nauk medycznych w zakresie medycyny,
12. Lek. Ewa Janina ZDYBEL, asystent, Poradnia Okulistyczna i Pracownia Laserowa Regionalnego Centrum Diabetologii SPSK nr 1 w Gdańsku, praca pt. „Laseroterapia siatkówki w cukrzycy typu 2 z współistniejącym nadciśnieniem tętniczym”, promotor: dr hab. Krystyna Raczyńska, prof. nzw. AMG, Rada Wydziału Lekarskiego z dnia 20.06.2002 r. nadała stopień doktora nauk medycznych w zakresie medycyny.

Złoty Jubileusz Pierwszego Rocznika Stomatologii

Z PRZEMÓWIENIA JM REKTORA AKADEMII MEDYCZNEJ W GDAŃSKU

Dostojni Jubilaci, Szanowni Goście, Półwiecze to czasokres bardzo znaczący w historii kraju, to prawie cała historyczna tradycja naszej *Alma Mater*, powołanej do życia 8 października 1945 roku, i właściwie cały okres aktywności zawodowej indywidualnego lekarza. Akademia Medyczna w Gdańsku osiągnęła ten szacowny wiek, w którym stara się pielęgnować nową, piękną tradycję. Po nieco starszym Wydziale Lekarskim, dziś po raz pierwszy Jubileusz 50-lecia ukończenia studiów i uroczystość odnowienia dyplomów lekarzy-entuzjastów organizujemy dla tych, którzy wkrótce po wojnie, w roku 1948, jako pierwsi, rozpoczęli studia na Oddziale Lekarsko-Dentystycznym Wydziału Lekarskiego ówczesnej Akademii Lekarskiej w Gdańsku.

Jak pisał wybitny lekarz i humanista Antoni Kępiński „*Od czasów Hipokratesa, a prawdopodobnie od jeszcze dawniejszych, głównym zadaniem każdej szkoły lekarskiej było wychowanie dobrego lekarza*”. Jesteście niepodważalnym świadectwem, że gdańska Akademia Medyczna to zadanie dobrze wypełnia. To wielka radość i szczególne święto dla nas wszystkich.

To Wy tworzyliście i kształtowaliście tę Uczelnię i staliście się ważną częścią jej historii. Doświadczeni zawieruchą wojenną,

rozpoczynaliście naukę w jakże odmiennych od dzisiejszych warunkach. W zrujnowanym mieście, wspólnie z Waszymi profesorami, budowaliście w sensie dosłownym zręby naszej Uczelni. Nierzadko, aby rozpocząć zajęcia, konieczne było przygotowanie sal wykładowych, oszklenie okien i „zdobycie” niezbędnych sprzętów i odczynników. Waszemu zapałowi i entuzjazzmowi towarzyszył entuzjazm ówczesnych profesorów świadomych pilnej potrzeby szybkiego zapewnienia wojennej luki w zdziesiątkowanej kadrze lekarzy-dentystów. Wiele z nich mogło potem z satysfakcją powiedzieć: „*wykształciliśmy uczniów lepszych od siebie!*”

Kończyliście studia i wkraczali w zawodową działalność w roku 1952 – w najbardziej mrocznym, stalinowskim okresie naszych dziejów. Wszystkie lata Waszej zawodowej aktywności to bardzo trudny czas w życiu naszej Ojczyzny. Byliście narażeni na liczne niebezpieczeństwa i upokorzenia. Dzisiejsi studenci już zapewne nie wiedzą, co oznaczają takie pojęcia jak komisja przydziału pracy, bezterminowa służba wojskowa, zajęcia z marksizmu-leninizmu czy kult jednostki.

Chciałbym wyrazić radość, że mimo tych trudnych, nieraz dramatycznych wydarzeń, będących Waszym udziałem w przeszłości, dane Wam było ostatnie

dwanaście lat przeżyć w nowej rzeczywistości wolnej politycznie i ekonomicznie Ojczyzny.

Ten szczególny Jubileusz jest znakomitą okazją, by wyrazić Wam nasze serdeczne podziękowanie za długoletnią, piękną, zawodową i organizacyjną działalność. Cieszę się ogromnie, że mogę uczestniczyć w tym spotkaniu z tak liczным gronem dyplomantów tego pierwszego rocznika Oddziału Stomatologicznego. Wiem, że utrzymujecie pomiędzy sobą żywe kontakty i łączą Was więzy długoletniej przyjaźni. Gratuluję Wam tego z całego serca i dziękuję za udział w tym Jubileuszu. Stanowicie piękny wzór do naśladowania dla następnych pokoleń lekarzy-stomatologów, absolwentów naszej Uczelni.

Jaka jest gdańska Akademia Medyczna i jej Oddział Stomatologiczny na Wydziale Lekarskim dzisiaj – w dniu Waszego Złotego Jubileuszu? Zatrudniamy w Uczelni 846 nauczycieli akademickich i kształcimy ogółem nieco ponad 3000 studentów, w tym 1400 studentów na Wydziale Lekarskim, 380 studentów na Oddziale Stomatologicznym, 667 na Wydziale Farmaceutycznym i 194 na Międzyuczelnianym Wydziale Biotechnologii, zorganizowanym przed 9 laty w ścisłej współpracy z Uniwersytetem Gdańskim. Oprócz tradycyjnych kierunków kształcenia lekarzy medycyny, stomatologii i magistrów farmacji prowadzimy zaoczne studia magisterskie z zakresu pielęgniarstwa dla 235 studentów. Uruchomiliśmy ponadto 3-letnie wyższe studia zawodowe na takich kierunkach jak analityka medyczna, pielęgniarstwo i położnictwo, fizjoterapia oraz techniki medyczne w specjalnościach elektroradiologia i technika dentystyczna. W najbliższym roku akademickim planujemy uruchomienie toku anglojęzycznych studiów lekarskich adresowanych do obcokrajowców. Tak więc staliśmy się prawdziwym medycznym uniwersytetem.

Staramy się nadążać za niebywałym postępem medycyny, którego wszyscy jesteśmy świadkami. Przybyły nam nowe, piękne budynki i dużo nowoczesnej aparatury, a wiele spośród starych pomieszczeń uległo gruntownej modernizacji.

Jesteśmy dumni z naszej nowoczesnej kardiologii interwencyjnej i kardiologii chirurgii. Mamy dobrze wyposażoną w nowoczesną aparaturę radiologiczną, a nasza radioterapia zaliczana jest do ścisłej krajowej czołówki. Dokonujemy transplantacji nerek i szpiku kostnego.

Złoty Jubileusz Pierwszego Rocznika Stomatologii

Rozwinęliśmy zabiegi z wykorzystaniem różnorodnych technik endoskopowych. Aktualnie trwa budowa nowych pomieszczeń dla Katedry i Zakładu Medycyny Sądowej oraz nowoczesnej zwierzętarni z zapleczem laboratoryjnym, która będzie służyła całemu trójmiejskiemu środowisku naukowemu.

Struktura Oddziału Stomatologicznego różni się dzisiaj znacznie od tego, jaki pamiętacie z okresu swoich studiów. Z podstawowych dyscyplin wyodrębniły się takie jednostki jak Zakład Mikrobiologii Jamy Ustnej, Zakład Stomatologii Dziecięcej, Zakład Parodontologii, a w stadium organizacji jest nowa jednostka pod nazwą Zakład Implantoprotetyki Stomatologicznej i Technik Dentystycznych. W ramach Katedry i Kliniki Chirurgii Szczękowo-Twarzowej wyodrębniona została Samodzielna Pracownia Chirurgii Stomatologicznej. W latach 1970 – 1992 podstawą struktury Oddziału był Instytut Stomatologii, a od maja roku 2001 utworzono Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej pod nazwą „Specjalistyczne Centrum Stomatologiczne”, którego organem założycielskim jest Akademia Medyczna w Gdańsku.

Gruntownej modernizacji Oddziału dokonano w roku 1998 przygotowując się do obchodów Jubileuszu 50-lecia działalności. Dzięki staraniom ówczesnego rektora prof. Zdzisława Wajdy z funduszy Uczelni przeprowadzono remont wielu pomieszczeń, a znacząca dotacja Fundacji Polsko-Niemieckiej pozwoliła na wyposażenie w nowoczesny sprzęt.

Trud bardzo wielu ludzi złożył się na liczne osiągnięcia oraz dzisiejszy kształt i funkcjonowanie Oddziału Stomatologii. Nazwiska wielu z nich zostaną z pewnością dziś przywołane z okazji jubileuszowych wspomnień. Dwoje profesorów – Waszych nauczycieli - Uczelnia upamiętniła w sposób szczególny odsłaniając jesienią 2001 roku w budynku przy ul. Orzeszkowej specjalne pamiątkowe tablice poświęcone prof. Stanisławowi Blochowi i prof. Kseni Lutomskiej.

Uczelnia dysponuje dziś dużym potencjałem naukowym, a ponieważ nauka nie zna granic, aktywnie uczestniczy w międzynarodowym życiu naukowym. W minionym roku nasi pracownicy opublikowali 900 prac naukowych, z czego 250 w renomowanych światowych czasopiśmie. W Uczelni pracuje dziś blisko 1000 komputerów powiązanych ze sobą w sieć komputerową, która zapewnia nam bezpośrednią łączność z ca-

łym światem i dostęp do ogromnych zasobów informacji.

Jednakże najtrwalszym fundamentem dzisiejszych sukcesów Uczelni są jej absolwenci, pośród których Wy, Dostojni Jubilaci, zajmujecie poczesne miejsce. Dlatego pozwólcie, że z tej szczególnej okazji Waszego Jubileuszu złożę Wam w imieniu Senatu Akademii Medycznej w Gdańsku i swoim własnym, najserdeczniejsze gratulacje i życzenia głębokiej satysfakcji z życiowych dokonań, długich lat życia w zdrowiu, radości i pogodzie ducha. Dyplom, który wręczono Wam przed 50-laty dobrze się już wystużył. Dlatego pozwólcie, że wręczymy Wam dzisiaj odnowiony dyplom. Niech towarzyszy mu refleksja o minionych zdarzeniach i ludziach, o losach Waszych Koleżanek i Kolegów, o kondycji Waszej *Alma Mater*.

Przygotowanie uroczystości jubileuszowych, a w szczególności wydanie

Księgi Pamiątkowej, nie byłoby możliwe bez aktywnego zaangażowania grona osób wyróżnionych spośród Jubilatów pod przewodnictwem Pana dr. Ryszarda Woźniaka, którym serdecznie za ich trud pragnę podziękować. Dziękuję także Stowarzyszeniu Absolwentów AMG i jego prezesom prof. Brunonowi Imielińskiemu i dr. Jerzemu Kossakowi oraz prof. Barbarze Adamowicz-Klepalskiej za pomoc i aktywny udział w przygotowaniu tej uroczystości.

Życzę wszystkim Dostojnym Jubilatom, by ten czerwcowy dzień Waszego spotkania był dla Was naprawdę niezwykły, by przyniósł wiele radości i niespodzianek, a także dostarczył wielu miłych wzruszeń. Życzę wszystkim dobrego zdrowia, pogody ducha, powodzenia i osobistej pomyślności.

prof. Wiesław Makarewicz
rektor

Złoty Jubileusz Pierwszego Rocznika Stomatologii

JUBILEUSZOWE REFLEKSJE

Przed 50 laty w sobotę w dniu 2 czerwca 1952 roku w sali Zakładu Anatomii Prawidłowej przy AI. Zwycięstwa odbyła się uroczystość absolutoryjna pierwszego rocznika absolwentów stomatologii.

W tym dniu w powojennym Gdańsku, pierwszych 146 lekarzy stomatologów opuściło mury Akademii Medycznej. Uroczystość, oprócz władz administracyjnych i partyjnych Gdańska, zaszczylił ówczesny rektor Akademii Medycznej prof. dr Wilhelm Czarnocki, towarzysz sekretarz uczelnianej organizacji partyjnej oraz dziekan Wydziału Stomatologicznego prof. dr Stanisław Bloch. W przemówieniu dziekan podkreślił wielką pomoc państwa okazaną uczelni i uczącej się w niej młodzieży, dzięki czemu opuszcza ona mury Akademii, całkowicie przygotowana do pracy w szacownym zawodzie niesienia pomocy cierpiącym ludziom. W imieniu absolwentów przemówił przodownik nauki Zbigniew Tomczyk dziękując władzom uczelni i profesorom za pomoc w nauce.

Wśród długiej listy znanych profesorów, którzy prowadzili w tamtych latach wykłady dla studentów Wydziału Stomatologicznego, byli profesorowie z Wydziału Lekarskiego: Wilhelm Czarnocki, Ignacy Adamczewski, Witold Sylwanowicz, Stanisław Hiller, Fryderyk Pautsch, Jerzy Morzycki, Jakub Penson, Zdzisław Kieturakis, Tadeusz Pawlas, Zofia Majewska i inni, nie sposób wymienić wszystkich, wśród których była również Wanda Re-

icherowa artysta malarz, prowadząca na stomatologii rysunek i modelarstwo.

Z dniem 11 lutego 1950 roku Wydział Stomatologiczny został przemianowany na Oddział Stomatologiczny i włączony do Wydziału Lekarskiego. Z historią tamtych lat Oddziału Stomatologicznego są nazwiska twórców Gdańskiej Szkoły Stomatologicznej w osobach profesorów Stanisława Blocha, Kseni Lutomskiej i Mieczysława Jarosza oraz doktorów Marii Miłodrowskiej i Stanisława Przyłipiaka.

Ten pierwszy rocznik tworzył stomatologię całkowicie od podstaw, a oprócz zapалу i nadziei na zdobycie zawodu stomatologa, studenci nie mieli nic, ale byli zahartowani okrutną wojną i okupacją. Studiując borykali się z brakiem siedziby dla stomatologii, z brakiem sprzętu, książek i pomocy naukowych, zaś przepisywane ręcznie skrypty były wówczas ich jedyne podręczniki. Rozpiętość wieku wśród studentów była bardzo duża, wielu z nich było o 20 lat starszych od koleżanek i kolegów, ale wszyscy byli chętni do pracy fizycznej, gdy dzięki staraniom nowego dziekana prof. Stanisława Blocha, który objął urząd po profesorze Sylwanowiczu z radością wspólnie urządzili salę wykładową i sale ćwiczeń klinicznych w nowo odbudowanym dla stomatologii budynku pod numerem 18, sami budując swoją ulicę im. Elżby Orzeszkowej.

Historia pierwszego rocznika stomatologii w wydanej z okazji Jubileuszu 50-lecia ukończenia studiów książki pamiątkowej, pokazuje jak bardzo byli oni

ze sobą zżyci. Na przestrzeni tych pięćdziesięciu lat od Absolutorium do dzisiejszego Jubileuszu spotkali się aż 6 razy, a dzisiejsze spotkanie jest tym siódmym, podsumowującym dokonania osobistego i zawodowego życia wraz z odnowieniem dyplomów.

Wśród lekarzy dentystów tego rocznika, którzy oprócz pracy zawodowej w różnych gabinetach i przychodniach, pełnili równocześnie odpowiedzialne funkcje administracyjne w służbie zdrowia, są również emerytowani nauczyciele akademicki, z których troje uzyskało stopień doktora nauk medycznych – jak Zygmunt Kiczka, Halina Kielczyńska-Czajka i Irena Thrun oraz jedna profesor – Jadwiga Pawlak, a nieomal wszyscy posiadają specjalizacje z różnych dziedzin stomatologii.

Dziś na Jubileusz 50-lecia ukończenia studiów i odnowienia dyplomów lekarza dentysty zgłosiło swój udział 65 absolwentów, ale osobiście odnowione dyplomy odbierze 57 lekarzy ze 146, którzy w 1952 roku byli absolwentami pierwszego powojennego rocznika Oddziału Stomatologicznego Akademii Medycznej w Gdańsku. Opracowana przez absolwentów stomatologii pierwszego w Gdańsku powojennego rocznika 1948–1952 książka pamiątkowa jest spotkaniem z ich młodością, jest historią ich osobistych losów stanowiąc początek cyklu wydawniczego pamiątników następnych roczników absolwentów stomatologii Akademii Medycznej w Gdańsku.

prof. Barbara Adamowicz-Klepalska

O ZMIANĘ NAZWY UCZELNI MEDYCZNYCH

W styczniu br. napisałem pismo do Przewodniczącego Konferencji Rektorów Akademii Medycznych w sprawie zmiany nazewnictwa uczelni i zmiany organizacji zarządzania szpitalami klinicznymi. Na podstawie uzyskanych informacji wiem, że w niektórych uczelniach medycznych stało się to tematem rozważań, również w naszej Uczelni na ostatnim posiedzeniu Senatu dyskutowano o zmianach organizacyjnych zarządzania szpitalami klinicznymi. Fakt ten stał się inspiracją do opublikowania w *Gazecie AMG* tego listu.

Gdańsk, 28.01.2002 r.

JM Rektor

Prof. dr hab. Zbigniew Puchalski
Przewodniczący Konferencji
Rektorów Akademii Medycznych

Wielce Szanowny Panie Rektorze,

Zwracam się z prośbą o ewentualne rozpatrzenie pewnych sugestii dotyczących nazewnictwa jednostek Akademii Medycznych i przedstawienia ich na forum Konferencji Rektorów. Dotychczasowe nazewnictwo jednostek Akademii Medycznych nie odpowiada ich współczesnym zadaniom, które spełniają - mianowicie są wielowydziałowe i prowadzą wielokierunkowe działania dydaktyczne, co więcej, wiele z nich w języku angielskim przyjęła nazwę Medical University, co nie znajduje odpowiednika w nazwie w języku polskim.

Druga sprawa to dostosowanie nazewnictwa szpitali klinicznych i klinik. Uzasadnieniem może być w ostatnim okresie ustawowe przejęcie przez rektora jako organu założycielskiego uprawnień w stosunku do szpitali klinicznych. W związku z tym wydaje się uzasadniona zmiana nazewnictwa również tych jednostek szpitalnych i nazwania ich szpitalami uniwersyteckimi lub gorzej, ale przy mniejszym wysiłku legislacyjnym jako „pierwszy krok” nazwania ich szpitalami akademickimi. Taka zmiana wyznaczałaby tym jednostkom ich dydaktyczną, naukową i wdrożeniową rolę, podkreślając wysoką referencyjność, wyróżniając je spośród innych jednostek służby zdrowia.

Kolejna sugestia z tym związana dotyczy zmiany zarządzania tymi szpitalami, które pozostają w gestii rektora - w tym wypadku wydaje się konieczne zcentralizowanie zarządzania, tym bardziej, że Akademie w większości posiadają po kilka jednostek szpitalnych.

Kończąc, proszę wybaczyć moje uwagi na ten temat, ale usprawiedliwieniem przedstawienia tych sugestii może stanowić fakt, że w czasie kadencji 1993-1999, jako członek Konferencji Rektorów Akademii Medycznych i jej wiceprzewodniczący przez wiele lat prowadziłem działania zmierzające do przejęcia szpitali klinicznych przez rektorów uczelni, co zostało pozytywnie (ustawowo) rozwiązane pod koniec roku 2001. W pełni zdaję sobie sprawę ze złożonej procedury legislacyjnej, jednak jestem przekonany, że należy zrobić wszystko, aby uzyskać taki układ prawny dla dobra i prawidłowego rozwoju naszych uczelni medycznych.

Pozostaję z głębokim uszanowaniem

prof. Zdzisław Wajda

PS. Na ręce Pana Przewodniczącego przesyłam serdeczne pozdrowienia dla członków Konferencji.

OJCIEC ŚWIĘTY

do uczestników Jubileuszu 50-lecia
ukończenia studiów lekarskich

Sekretariat Stanu

Watykan, 31 maja 2002 r.

Szanowna Pani
Prof. dr hab. Irena Jabłońska-Kaszewska
Akademia Medyczna w Gdańsku
Polonia

Jego Świątobliwość Jan Paweł II z wdzięcznością przyjął list z dnia 17 maja br. wraz z załączonym darem. Bóg zapłać!

Wdzięczny za wyrazy jedności ze Stolicą Apostolską, Ojciec Święty życzy Absolwentom Wydziału Lekarskiego Akademii Medycznej w Gdańsku, aby 50 lat służby cierpiącemu człowiekowi było dla nich powodem do radości, że służyli samemu Chrystusowi, który utożsamiał się z ludzkim cierpieniem (por. Mt 25, 36). Zawierając wszystkich Uczestników spotkania macierzyńskiej opiece Pani z Jasnej Góry, Jego Świątobliwość przesyła im swoje błogosławieństwo.

Z wyrazami szacunku

Mons. Pedro López Quintana
Asesor

GRATULACJE

Warszawa 13.06.2002 r.

Fundacja na Rzecz Nauki Polskiej
Maciej W. Grabski
Prezes

Szanowny Pan
Prof. dr hab. Roman Kaliszan
Prorektor Akademii Medycznej w Gdańsku

Szanowny Panie Rektorze,

W dniu 4 czerwca br. Zarząd Fundacji na rzecz Nauki Polskiej rozstrzygnął konkurs o Stypendia Zagraniczne dla Młodych Doktorów na rok 2002. Spośród 56 kandydatów wyłoniono 14 laureatów.

Mam prawdziwą przyjemność zawiadomić Pana Profesora, że Pani Dr Joanna Karbowska, z kierowanej przez Pana uczelni otrzymała stypendium na roczny staż w Imperial College, National Heart & Lung Institute w Anglii. Jej osoba i dorobek naukowy znalazły wysokie uznanie, zarówno w oczach recenzentów, jak i członków komisji podczas rozmów kwalifikacyjnych.

Gratuluje Panu Profesorowi i wyrażam nadzieję, że stypendium Fundacji pomoże jej w realizacji planów badawczych i w osiągnięciu kolejnych sukcesów naukowych.

Z wyrazami szacunku

M. Grabski

C.c. prof. dr hab. Julian Świerczyński

prof. Janina Suchorzewska
emerytowany kierownik Katedry i Kliniki
Anestezjologii i Intensywnej Terapii AMG

DEONTOLOGIA LEKARSKA – PRZEDMIOT NAUCZANIA – W OCZACH STUDENTÓW AMG

Kiedy przed rokiem dziekan Wydziału Lekarskiego prof. Janusz Galiński zwrócił się do mnie z propozycją poprowadzenia zajęć z zakresu deontologii lekarskiej w naszej Uczelni, uznałam to za znaczące wyróżnienie. Przyczyną moich wahań odnośnie przyjęcia propozycji była przede wszystkim niepewność, czy zdołam rozpocząć coś zupełnie dla mnie nowego, wymagającego przecież odpowiedniego przygotowania z zakresu nauk społecznych, w tym także znajomości gałęzi, jaką jest etyka.

Wpajane nam przez naszych Nauczycieli poczucie odpowiedzialności za podejmowane zadania wpływało również na odracanie mojej decyzji. Sama myśl o przyjęciu tego zadania po tak znaczących poprzednikach, jakimi byli prof. Tadeusz Kielanowski, a w ciągu ostatnich 25 lat prof. Stefan Raszeja wydawała się przekraczać moje przygotowanie i możliwości. Wiedziałam z góry, jak trudno będzie mi choć w części dorównać znakomitym poprzednikom i że moim atutem jest jedynie wieloletnie doświadczenie lekarskie, w którym dylematy dotyczące etycznego postępowania są związane niemal z codzienną działalnością. Decyzję na tak podjęłam dzięki wsparciu, którego doznałam od profesora Stefana Raszei, wraz z Jego obietnicą, że nadal będzie kontynuował wykłady z tych tematów, w których naprawdę nie sposób znaleźć godnego następcy. Dodatkowym problemem były moje wątpliwości odnośnie zapotrzebowania ze strony studentów na rozważanie moralnych powinności przyszłego lekarza.

Już pierwsze wykłady dla studentów VI roku Wydziału Lekarskiego w bieżącym roku akademickim utwierdziły mnie w przekonaniu, że wątpliwości moje były błędne. Pomimo zaniechania sprawdzania obecności studentów na wykładach – frekwencja, jak i aktywny udział w częściach dyskusyjnych wykładów były najlepszym dowodem, że przyszli lekarze oczekują od nas nauczycieli akademickich nie tylko przykładu osobistego, ale również pomocy w rozstrzyganiu trudnych dylematów, z jakimi dzisiaj przychodzi się lekarzowi zmierzać. Ta zaskakująca, nieobligatoryjna frekwencja w porównaniu z frekwencją na wykładach z innych przedmiotów świadczyła o zainteresowaniu przedmiotem i omawianą problematyką.

W celu uzyskania informacji o zainteresowaniach studentów nie tylko samym

przedmiotem, ale sposobem jego realizacji, jak również zapotrzebowaniem w zakresie poszczególnych tematów objętych programem, posłużyłam się ankietą. Ankieta została rozdana studentom pod koniec wykładów i objęła zarówno studentów VI roku Wydziału Lekarskiego, jak i studentów IV roku Oddziału Stomatologicznego. Ponieważ, jak się okazało, wypowiedzi ankietowanych studentów wniosły istotne dane pozwalające na ocenę dotychczas realizowanego w naszej Uczelni programu z zakresu Deontologii, jak również wskazały na zainteresowania poszczególnymi zagadnieniami, uznałam za wskazane opracowanie tych danych.

Przedmiotem opracowania było 100 ankiet, z których 54 ankiety zostały wypełnione przez studentów medycyny, a 46 przez studentów stomatologii. Pytania zawarte w ankiecie dotyczyły zarówno poszczególnych zagadnień omawianych podczas wykładów, jak również i formy realizowania przedmiotu. Studenci mogli w ankiecie sugerować, jakie tematy, poza ujętymi programem, są według nich potrzebne, kto powinien realizować nauczanie przedmiotu, czy jeden wykładowca, czy wykładowcy z różnych dyscyplin klinicznych, a także mogli proponować różne inne formy nauczania niezależnie od wykładów.

Wśród ankietowanych 62% studentów wypowiedziało się, że nauczanie Deontologii lekarskiej powinno odbywać się równolegle z nauczaniem przedmiotów klinicznych, 30% uznało za właściwe realizowanie przedmiotu na ostatnim roku studiów, a więc w czasie przewidzianym w programie naszej Uczelni. Zaledwie 8% studentów uważa, że nie ma to zasadniczego znaczenia. Program przedmiotu został przez 75% studentów uznany za wystarczający, 25% było przeciwnego zdania. Sugestie dotyczące rozszerzenia tematycznego odnosiły się do zagadnień ogólnie-etycznych oraz odpowiedzialności cywilnej i karnej lekarza, autonomii pacjenta, eksperymentu naukowego.

Wśród pytań opiniujących ważność poruszanych zagadnień pierwsze trzy miejsca zajęły następujące tematy wykładów:

- Lekarz wobec praw i autonomii pacjenta
 - Odpowiedzialność zawodowa, karna i cywilna lekarza
 - Interpretacje ogólnych zasad postępowania lekarskiego, zawartych w Kodeksie etyki lekarskiej.
- Kolejne miejsca w ankiecie wypełnionej przez studentów medycyny zajęły:
- Eutanazja, ortotanazja, dystanazja
 - Problemy etyczne w medycynie paliatywnej
 - Problemy etyczne związane z prokreacją
 - Problemy etyczne związane z transplantologią
 - Zasady etyczne w badaniach naukowych, granice eksperymentu medycznego.

Na ostatnim miejscu w rankingu znalazł się temat dotyczący problemów etycznych i ekonomicznych. Wskazuje to na fakt, że problem ten nie jest jeszcze w pełni dostrzegany w środowisku studentów, ponieważ stał się istotny niedawno po wprowadzeniu reformy, a wraz z nią, nowych zasad finansowania procedur medycznych.

Wypowiedzi studentów Oddziału Stomatologicznego w tej części ankiety różniły się nieznacznie. Mniejsze zainteresowanie dotyczyło etycznych problemów związanych z eutanazją, badaniami naukowymi i transplantologią. Wydaje się, że te opinie uzasadnia kierunek studiów.

Ważną częścią ankiety były wypowiedzi dotyczące formy realizowania przedmiotu. Znacząca większość studentów wypowiedziała się, że poza wykładami widzi potrzebę innej formy realizacji nauczania tego przedmiotu. Zaledwie 11% studentów nie widzi takiej konieczności. Najczęściej proponowaną formą były grupy dyskusyjne i warsztaty tematyczne. Za grupami dyskusyjnymi wypowiedziało się 50% studentów, a 35% studentów było zwolennikami warsztatów tematycznych, 15% ankietowanych postulowało uzupełnienie programu o zajęcia nadobowiązkowe takie, jak fakultety lub uczestnictwo w pracach Sądu Lekarskiego. Wszyscy ankietowani wypowiedzieli się za koniecznością omawiania w ramach Deontologii lekarskiej zasad prawnych postę-

powania lekarskiego. W większości ankiet przebiegała intencja realizowania przedmiotu w oparciu o przykłady zachowań etycznych lub nieetycznych w praktyce lekarskiej.

Te opinie korelują z wypowiedziami odnośnie realizacji nauczania Deontologii przez wykładowców z różnych dyscyplin klinicznych. Za taką właśnie opcją wypowiedziała się znakomita większość, stanowiąca 91% ankietowanych. Te właśnie opinie potwierdziły koncepcję prof. Stefana Raszei o potrzebie powołania Zakładu Etyki i Deontologii Lekarskiej, który powinien być miejscem ustalania programów nauczania, ich doskonalenia i koordynowania tej części zajęć, które prowadzone byłyby przez nauczycieli akademickich, reprezentujących różne kliniczne dyscypliny, a także wprowadzania nowych form w postaci dyskusyjnych grup seminaryjnych. Ostatnie pytanie ankiety przygotowanej dla studentów medycyny dotyczyło proponowanej przez nich formy zaliczenia. Jedynie pojedynczy studentcy wypowiadali się za sprawdzianem umożliwiającym zaliczenie na stopień.

Myślę, że przedstawione liczby i opinie studentów wskazują, że **zapotrzebowanie na naukę o powinnościach lekarskich, dylematach etycznych i problemach prawnych działalności lekarskiej jest wśród studentów ogromne. Dowodem na to są wypowiedzi zawarte nie tylko w ankiecie, ale również pojawiające się podczas konferencji zorganizowanej przez samych studentów pt. „Porozmawiajmy o śmierci”, w której uczestniczyło tak wiele osób. Ta tematyka łączy się ściśle z Deontologią – bo powinnością lekarza jest również rozumienie chorego, poszanowanie jego godności i wrażliwość na problemy moralne, które coraz częściej pojawiają się wobec lawinowego postępu wiedzy medycznej.**

W czasie równoległym z opracowaniem materiału zawartego w ankietach miałam możliwość uczestniczenia w konferencji pt. **International Conference on Conflict of Interest and its Significance in Science and Medicine**. Konferencja miała miejsce w Warszawie w dniach 05 – 06.04.2002 r., a jedna jej sesja była specjalnie zorganizowana przy współudziale studentów. Wypowiedzi uczestniczących studentów Uniwersytetu Warszawskiego i Akademii Medycznej z Wrocławia świadczyły również o potrzebie rozszerzenia programu nauczania Deontologii o problematykę ściśle związaną z dylematami moralnymi wobec postępu medycyny i konfliktu interesów zarówno w nauce, jak i praktyce klinicznej.

SYMPOZJUM NAUKOWO-SZKOLENIOWE

Choroby cywilizacyjne, Zdrowie mężczyzny, Promocja zdrowia i Medycyna energetyczna

W dniu 15 czerwca 2002 roku na Wydziale Farmaceutycznym Akademii Medycznej w Gdańsku odbyła się jednodniowa konferencja poświęcona zapobieganiu chorobom, jakie niosą nam współczesne czasy, ze szczególnym uwzględnieniem zapobieganiu zagrożeniom, na jakie cywilizacja naraża mężczyzn. Organizatorami tego przedsięwzięcia były Bałtyckie Centrum Promocji Zdrowia oraz Polskie Towarzystwo Farmaceutyczne Oddział w Gdańsku.

Patronat nad Sympozjum roztoczyli Przewodniczący Sejmiku Województwa Pomorskiego, Grzegorz Grzelak oraz Przewodnicząca Komisji Ochrony Środowiska tegoż sejmiku, Danuta Makowska. Chciałbym podkreślić, że było to już drugie w tym względzie przedsięwzięcie prof. Marka Wesołowskiego, Prezesa Oddziału Gdańskiego PT Farm i Lek. Janusza Andruszkiewicza, Dyrektora Bałtyckiego Centrum Promocji Zdrowia, które jak świadczy o tym przebieg sympozjum, nabiera rozmachu, następne jest planowane na wrzesień. W przygotowaniach do tego sympozjum brali czynny udział Danuta Makowska oraz dr Jacek Teodorczyk z Katedry i Zakładu Chemii Nieorganicznej Wydziału Farmaceutycznego AMG. Zebrani mieli okazję wysłuchać szeregu wystąpień, które ze względu na sposób prezentacji były bardzo interesujące dla obecnych. Referentami byli zaproszeni goście z całej Polski. Streszczanie wszystkich wystąpień nie wydaje mi się celowe, dlatego ograniczę się do kilku

problemów, które przewinęły się przez omawianą przeze mnie konferencję. Dyrektor Janusz Andruszkiewicz, który w imieniu organizatorów prowadził spotkanie, przedstawił przyczyny powstawania i epidemiologię chorób cywilizacyjnych. Prezes Polskiego Centrum Terapii Tlenowej we Wrocławiu, Gerard Mikołajczyk omówił zasady treningu naturalnego systemu ochrony przed wolnymi rodnikami z uwzględnieniem terapii tlenowej. Danuta Makowska przedstawiła promocję zdrowia, jaką w polityce regionalnej prowadzi samorząd wojewódzki. Prof. Iwona Wawer z Zakładu Chemii Fizycznej Akademii Medycznej w Warszawie w bardzo interesujący sposób przedstawiła w referacie „Wolne rodniki w poszukiwaniu antyoksydacyjnego eliksiru młodości” wyniki badań, które przeprowadziła nad szeregiem surowców naturalnych, zawierających antyoksydanty przybliżając obecnym ważny problem stosowania w codziennej diecie produktów naturalnych lub ich przetworów zawierających związki niszczące w naszym organizmie wolne rodniki. Dr reh. Stanisław Kuch z Warszawy omówił zastosowanie systemów medycznych Unitttron, takich jak magnetostymulacja i światłoterapia w promocji zdrowia oraz w leczeniu przyczynowym i rehabilitacji. Jako ostatni przedstawił referat lek. Janusz Andruszkiewicz omawiając kompleksowe i przyczynowe leczenie chorób cywilizacyjnych przy pomocy medycyny energetyczno-informacyjnej.

dr farm. Jacek Włodzimierz Teodorczyk

Organizatorzy Sympozjum, od lewej: lek. Janusz Andruszkiewicz, mgr Danuta Makowska, prof. Marek Wesołowski, dr farm. Jacek W. Teodorczyk (fot. Małgorzata Lelo)

NADANIE IMIENIA PROF. MIROSŁAWA MOSSAKOWSKIEGO CENTRUM MEDYCYNY DOŚWIADCZALNEJ I KLINICZNEJ PAN

W dniu 20 czerwca br. odbyło się uroczyste posiedzenie naukowe dla uczczenia pamięci prof. Mirosława Mossakowskiego. Organizatorami byli: Wydział Nauk Medycznych i Komitet Badań Neurologicznych PAN oraz Dyrekcja i Rada Naukowa Instytutu CMDiK PAN. W części wspomnieniowej zabrało głos 7 osób, w tym Przewodniczący Wydziału prof. Janusz Komender i urzędujący Prezes PAN prof. Jerzy Kołodziejczak. Prof. Komender uroczystie ogłosił, że z dniem 20 czerwca 2002 r. Instytut Centrum Medycyny Doświadczalnej i Klinicznej PAN będzie nosił imię prof. Mirosława Mossakowskiego. W części naukowej wygłoszono 6 referatów o tematyce, w którą był zaangażowany zmarły wieloletni dyrektor i organizator CMDiK.

prof. Brunon L. Imieliński

OBSŁUGA INFORMATYCZNA AMG

Z dniem 30 czerwca br. została rozwiązana za porozumieniem stron umowa z firmą Softbank Serwis Sp. z o.o. na obsługę systemów informatycznych Akademii. Powołany został własny Zespół ds. Informatyzacji, który przejął od dnia 1 lipca br. dotychczasowe zadania Softbank Serwis poszerzone o obsługę komputerów PC użytkowników sieci. W skład zespołu wchodzi: kierownik Zespołu, administrator systemów unixowych, administrator systemów Microsoft i sieci teleinformatycznej, operatorzy systemów, serwisanci. Siedziba Zespołu pozostaje w Centrum Komputerowym AMG przy ul. Dębinki 7A (budynek nr 1 SPSK nr 1, III piętro, pok. 40). Szczegółowy zakres zadań realizowanych przez Zespół ds. Informatyzacji AMG obejmuje:

- administrowanie siecią teleinformatyczną Uczelni,
- administrowanie serwerami w Centrum Komputerowym,
- serwis baz danych na serwerze Medline w Bibliotece Głównej,
- serwis nazw DNS i gospodarka adresami IP,
- prowadzenie kont pocztowych e-mail dla pracowników i studentów AMG,
- obsługa aplikacji i systemów pracujących na potrzeby Administracji Centralnej,
- współpraca z administratorami i opiekunami lokalnych systemów informatycznych,
- przygotowywanie i opracowywanie dokumentacji technicznej do organizowanych przetargów na zakup sprzętu kompu-

terowego, oprogramowania i rozbudowę sieci komputerowej,

- planowanie rozbudowy sieci LAN AMG,
- przyjmowanie zgłoszeń o awariach sieci,
- diagnozowanie i usuwanie usterek sieci,
- obsługa komputerów PC pozostających w ewidencji Akademii w zakresie:
 - konfiguracji do pracy w sieci,
 - wykonywania drobnych napraw nie wymagających zakupu podzespołów,
 - instalowania oprogramowania, na które Akademia wykupiła licencje zbiorcze
 - napraw systemu po ataku wirusa,
 - oceny stanu technicznego i wystawiania ekspertyz sprzętu zgłaszanego do kasacji.

Godziny urzędowania Centrum Komputerowego: przyjmowanie interesantów w sprawie kont internetowych – w poniedziałki i czwartki w godzinach od 9.00 do 13.00.

Nowe konta zakładane są wyłącznie na podstawie pisemnych wniosków podpisanych przez kierownika jednostki, a w przypadku kont studenckich – przez Dziekanat. Wnioski dostępne są na stronie www.amg.gda.pl/centrum.html, w Centrum Komputerowym lub w budynku Rektoratu, pok. 312

- pomoc przez telefon dla użytkowników sieci – w dni robocze w godzinach od 9.00 do 14.00 pod numerem telefonu 349-17-05,
- przyjmowanie zgłoszeń o awariach sieci i sprzętu komputerowego, w dni robocze od godziny 8.00 do 16.00 pod numerem telefo-

KADRY AMG

Jubileusz długoletniej pracy w AMG obchodzą

30 lat

Teresa Jakubowska

25 lat

dr hab. n. med. Bogusław Baczkowski
Elżbieta Goyke
Jolanta Marchlewicz
Ewa Ronkiewicz

20 lat

Lidia Cybulska
Małgorzata Szczesna

Z Uczelni odeszli:

dr med. Janusz Jagoda
lek. Ludmiła Daniłowicz-Szymanowicz
lek. Michał Ożdżyński

KADRY SPSK NR 1

Jubileusz długoletniej pracy w SPSK nr 1 obchodzą:

45 lat

Marianna Kłozka

40 lat

Gertruda Horczak

35 lat

Danuta Cieleś
Leokadia Grzenia
Janusz Naróg
lek. Danuta Pospieszalska-Paradowska

30 lat

Danuta Przybycień

25 lat

Krystyna Fiebig
Danuta Górzewska
Elżbieta Nowak

20 lat

dr med. Renata Hebel
Ewa Marszałek
Regina Martiszewska
Joanna Sawa
Wanda Zawadzka

nu 349-17-05 lub 349-10-50. Przy zgłoszeniu prosimy podać

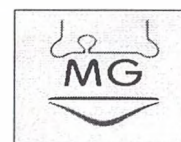
- informacje umożliwiające serwisowi szybkie dotarcie do miejsca przeznaczenia,
- imię, nazwisko i nr telefonu osoby zgłaszającej,
- numer lub nazwę budynku i nr piętra, na którym wystąpił problem. W przypadku Rektoratu – pawilon i nr/nazwę pomieszczenia,
- krótką informację o rodzaju usterek/awarii.

Dziękujemy firmie Softbank Serwis za ponad półtoraroczną współpracę oraz pomoc przy przejmowaniu obsługi przez nowo powołany Zespół Akademii.

MIASTENIA I ZESPOŁY MIASTENICZNE – WSPÓŁCZESNE

ZASADY ROZPOZNAWANIA I LECZENIA

Sprawozdanie z konferencji naukowej

W dniach od 13 do 15 czerwca 2002 r. odbyła się w Juracie Ogólnopolska Konferencja Naukowa „Miastenia i zespoły miasteniczne – współczesne zasady rozpoznawania i leczenia”, której organizatorem była Klinika Neurologii Dorosłych AMG, a patronat objął Minister Zdrowia prof. Mariusz Łapiński.

Konferencja miała charakter interdyscyplinarny, uczestniczyło w niej ponad 250 lekarzy - nie tylko neurologów lecz także biochemików, genetyków, immunologów, neurofizjologów, radiologów, torakochirurgów, anestezjologów i rehabilitantów. Naukowy program obejmował pięć sesji.

I sesja poświęcona była analizie obrazu klinicznego miastenii. Trudności diagnostyczne we wczesnym okresie miastenii omawiała w ciekawym referacie prof. Barbara Emeryk-Szajewska z Kliniki Neurologii AM w Warszawie. Prof. Irena Hausmanowa-Petrusewicz (Zespół Badawczo-Lecniczy Chorób Nerwowo-Mięśniowych, Centrum Medycyny Doświadczalnej i Klinicznej PAN w Warszawie) w referacie „Rola starzenia w miastonii wieku późnego” zwróciła uwagę, że miastenia coraz częściej występuje u osób starszych. Pierwsze objawy miastenii u osób starszych mogą sugerować udar mózgu, ponieważ często występują nagle i dominują objawy uszkodzenia pnia mózgu. Niezwykłe zainteresowanie i żywą dyskusję wywołało doniesienie prof. Anny Fidziańskiej-Dolot „Miastenia wrodzona. Zespół powolnego kanału re-

ceptora acetylocholinowego (ACHR)” (Zespół Badawczo-Lecniczy Chorób Nerwowo-Mięśniowych, CMDiK PAN w Warszawie). U pacjentów z tym zespołem stwierdza się nieprawidłową ultrastrukturę płytki ruchowej i błony postsynaptycznej, co jest spowodowane mutacją genu podjednostek receptora acetylocholininy.

Sesja II poświęcona była postępowi w diagnostyce elektrofizjologicznej, immunologicznej i radiologicznej miastenii. W sesji tej dr med. Małgorzata Bilińska (Klinika Neurologii Dorosłych AMG) przedstawiła interesujący referat „Immunopatogeneza miastenii”. Prezentowane były również referaty na temat diagnostyki elektrofizjologicznej miastenii (dr hab. A. Bogucki ze Szpitala w Zgierzu) oraz diagnostyki radiologicznej (dr hab. R. Pachol z AM w Warszawie).

W sesji III prezentowane były referaty poświęcone leczeniu miastenii. Prof. Hubert Kwieciński (Klinika Neurologii AM w Warszawie) w pracy „Intensywna opieka w leczeniu miastenii” przedstawił współczesne zasady postępowania w przełomie miastenicznym. Zespół ten stanowi zagrożenie życia pacjentów z miastenią. Najczęściej występuje w ciągu pierwszych 2 lat od rozpoznania miastenii u około 20% pacjentów. Ryzyko występowania powikłań u pacjentów z miastenią w okresie okołoperacyjnym przedstawił zespół pracowników z Katedry i Kliniki Anestezjologii i Intensywnej Terapii AMG (M. Stankiewicz, M. Steffek, M. Wujtewicz). Autorzy zwrócili uwagę na ryzyko wystę-

powania powikłań u pacjentów z miastenią w okresie okołoperacyjnym, co wiąże się często z interakcją anestetyków i środków zwiotczających. Podstawowym problemem anestezjologicznym w okresie pooperacyjnym jest zapewnienie odpowiedniej wentylacji płuc, skutecznego odruchu kaszlowego i odksztuszania.

W sesji IV omawiano różne techniki chirurgicznego leczenia miastenii (tymektomii). W sesji tej prof. Jan Skokowski ze współpracownikami (Klinika Chirurgii Klatki Piersiowej AMG) przedstawił referat „Rozszerzone wycięcie grasicy u chorych na miastenię – wyniki leczenia”. Podczas sesji toczyła się burzliwa dyskusja na temat techniki operacyjnego usunięcia grasicy (tymektomia torakoskopowa vs. tymektomia przezmostkowa – „maximal thymectomy”). W podsumowaniu dyskusji prof. Tadeusz M. Orłowski (Klinika Chirurgii Instytutu Gruźlicy i Chorób Płuc w Warszawie) podkreślił pilną potrzebę opracowania standardów w okresie przed- i operacyjnym zgodnie z zaleceniami Amerykańskiej Fundacji Miastenii.

Wśród prac prezentowanych w V sesji – plakatowej trzy doniesienia przedstawili pracownicy naszej Uczelni:

1. dr med. Małgorzata Bilińska (Klinika Neurologii Dorosłych) „Wartość badania poziomu przeciwciał przeciw receptorom acetylocholininy dla oceny dynamiki choroby u pacjentów z myasthenia gravis”

2. mgr I. Rybakowska, dr med. W. Nyka, dr med. M. Bilińska, dr med. W. M. Nyka, prof. K. Kaletha, (Katedra i Zakład Biochemii, Klinika Neurologii Dorosłych, Zakład Rehabilitacji) „Test wysiłkowy u pacjentów z rozpoznaniem miastenii gravis z wrodzonym niedoborem deaminazy AMP”

3. dr med. W. Nyka, dr H. Ciecholewska, dr med. M. Bilińska (Zakład Rehabilitacji, Klinika Neurologii Dorosłych) „Analiza wybranych parametrów męczliwości mięśni u pacjentów z miastenią”.

Wszystkie prace i referaty prezentowane przez pracowników naszej Uczelni wzbudzały żywe zainteresowanie.

Dzięki pomocy sponsorów (Polpharma) zorganizowano wieczór muzyki klasycznej i poezji oraz spotkanie towarzyskie na statku. W opinii wielu uczestników Konferencji spotkania poświęcone diagnostyce i leczeniu chorób miastenii powinny mieć charakter cykliczny.

dr med. Walenty Nyka

POŻEGNANIE JOLI PODFIGURNEJ

W dniu 15 czerwca na cmentarzu w Kiełpinie pożegnaliśmy naszą Drogą Koleżankę, Jolę Podfigurną, powierzając Jej dużą Bożemu Miłosierdziu.

Jola pracowała z nami, w Stowarzyszeniu Farmaceutów Katolickich Oddział w Gdańsku, pełniąc funkcję skarbnika koła. Tę funkcję Jola sprawowała do końca, chociaż walczyła już z objawami szybko postępującej choroby. Zmagając się z ciężką chorobą, nawet w najtrudniejszych dla siebie momentach wspierała innych, a Jej postawa pokazała ogrom zaufania Bożemu Miłosierdziu.

Jolę cechowała skuteczność działania, była dla nas oparciem i cennym źródłem życiowych doświadczeń. Potrafiła znaleźć najlepsze wyjście z pozornie beznadziejnej sytuacji.

Trwając razem z Jolą w chorobie, ofiarowała nam coś niezmiernie cennego – swoją przyjaźń i umocnienie na naszych życiowych drogach. Biorąc po ludzku, będzie nam Jej ogromnie brak. Pozostając tu na ziemi, z naszymi ziemskimi troskami ufamy, że Jola będzie za nami orędować w Niebie. Modląc się za Nią powierzamy Bogu Jej drogę.

Stowarzyszenie Farmaceutów Katolickich Polski
Oddział w Gdańsku

POMORSKI PARK NAUKOWO- TECHNOLOGICZNY (PPNT) ZAPRASZA DO WSPÓŁPRACY

Misją Pomorskiego Parku Naukowo-Technologicznego jest rozwój regionu pomorskiego poprzez stworzenie miejsca i warunków dla partnerskiej współpracy nauki i przemysłu, prowadzącej do powstawania i rozwoju przedsięwzięć opartych na technologii i wiedzy.

Pomorski Park Naukowo-Technologiczny w Gdyni to przedsięwzięcie mające na celu skupienie działań inicjatyw lokalnych i regionalnych w celu aktywizacji rozwoju gospodarczego Województwa Pomorskiego oraz stymulowania współpracy pomiędzy wyższymi uczelniami a przedsiębiorstwami, ze szczególnym uwzględnieniem transferu wysoko zawansowanych technologii i rozwoju przedsiębiorczości w oparciu o ich wdrażanie.

Zadaniem PPNT jest stworzenie dogodnych warunków do realizacji przedsięwzięć opartych o wysoko zaawansowane technologie w dziedzinach gwarantujących bezpieczeństwo dla środowiska naturalnego, wysoką innowacyjność produktu, unikatowość rozwiązań i atrakcyjność produktu dla przemysłu. Dziedzinami spełniającymi te warunki są: biotechnologia i ochrona środowiska, informatyka, wzornictwo przemysłowe.

Projekt realizowany jest w oparciu o zróżnicowane źródła finansowania – między innymi; zasoby inicjatorów, środki UE, budżet państwa, samorządów, wyższych uczelni, podmiotów prywatnych.

Więcej informacji szczegółowych pod adresem:

www.ppnt.org.pl; office@ppnt.org.pl; office@pct.org.pl

RADA KLUBU SENIORA AM w GDAŃSKU

25 czerwca br. odbyło się trzecie, kolejne zebranie członków Rady Klubu Seniora z udziałem członków Zarządu Klubu (prof. Józefem Terleckim, przewodniczącym oraz członkami Zarządu – prof. Stanisławą Małecką-Dymnicką i mgr. Adamem Brykiem).

W związku z ustaleniem potrzeby utworzenia poradni geriatrycznej, którą to problematykę połączono z perspektywą powołania do życia w AMG, Zakładu Gerontologii, zaproszono na zebranie specjalistę z tej dziedziny prof. Wojciecha Bogusławskiego – inicjatora utworzenia tego zakładu na Oddziale Pielęgniarstwa. Powołanie poradni geriatrycznej uzasadniono nie tylko potrzebami zdrowotnymi ludzi starszych, ale także potrzebą specjalistycznego nauczania studentów w tej dziedzinie. Należy podkreślić, że w kraju i na świecie wzrasta liczba ludzi starszych, często aktywnych życiowo i nierzadko zdolnych jeszcze do realizacji wysoko kwalifikowanej pracy zawodowej.

Obecny sposób przechodzenia na emeryturę wydaje się być zbyt formalny, nie jest poprzedzony tworzeniem odpowiedniego klimatu i przychylnych warunków odchodzącemu, które dawałyby poczucie, że jest on doceniony i że także i później będzie obiektem troski i szacunku środowiska, w którym pracował i któremu poświęcił dużą część swego życia (choć trzeba wspomnieć, że są też w tym zakresie indywidualne przykłady bardzo pozytywne). Prof. S. Małecka-Dymnicka, która uczestniczyła w zjeździe naukowym poświęconym problematyce zdrowotnej ludzi wieku podeszłego, który odbył się w Gdańsku w dniach 31.05.–2.06. br., podała, że problem opieki nad ludźmi starszymi także w świecie nie jest należycie rozwiązany, może z wyjątkiem Japonii.

Prof. Dymnicka zwróciła uwagę na potrzebę nawiązania kontaktu z prof. Krystyną de Walden-Gałuszką, kierownikiem Zakładu Medycyny Paliatywnej, która może być pomocną w organizowaniu poradni geriatrycznej. Ustalono, że w sprawie Rady Klubu Seniora będzie usilnie wspierała działania Sekcji Zdrowia, w której aktywnie działają prof. Irena Jabłońska-Kaszewska i prof. Stanisława Małecka-Dymnicka, a z ramienia Rady działania te wspomagać będzie w miarę potrzeby prof. Barbara Śmiechowska.

Z kolei mgr inż. Adam Bryk przedstawił aktualny stan działań związanych z utworzeniem Domu Seniora i stwierdził, że po spotkaniach i kompetentnych konsultacjach przedstawicieli Klubu Seniora oraz Dyrekcji AMG z księdzem Bradtkę, dyrektorem „Caritasu”, sprawa utworzenia domu opieki wydaje się być obiecująca. Z przedstawionych jednak działań wynika, że należy pokonać jeszcze wiele trudności formalnych a zwłaszcza finansowych w związku z koniecznością dużego remontu budynku aktualnie przewidzianego na ten cel. Sprawy te z ramienia Klubu Seniora pilotują oprócz pana mgr. A. Bryka profesorowie J. Terlecki i Z. Wajda.

Na zakończenie prof. J. Terlecki poinformował zebranych o aktualnie prowadzonych pracach w sekcjach Klubu Seniora, zwracając szczególną uwagę na to, że w b. roku uda się uzyskać większe fundusze na cele socjalne, co umożliwi poszerzenie działalności Sekcji Socjalnej i Kulturalno-Turystycznej. Poruszane wyżej sprawy są i będą nadal przedmiotem stałego zainteresowania Zarządu Klubu i członków Rady Klubu Seniora AMG, o czym będziemy informować zainteresowanych w miarę rozwoju naszej działalności.

przewodniczący Rady
prof. dr hab. Michał Nabrzyski

IMPRESJE NA TEMAT ZJAZDU GERIATRYCZNEGO

Tu muszę sprostować tytuł tego zjazdu, bo go zanadto uprościłam. Był to Ogólnopolski Zjazd Naukowy Polskiego Towarzystwa Gerontologicznego i Sympozjum Sekcji Geriatrycznej Polskiego Towarzystwa Lekarskiego oraz Sympozjum Sekcji Toksykologii Klinicznej Polskiego Towarzystwa Lekarskiego. Jak na jeden zjazd naukowy było aż za wiele tematów na pozór różniących się od siebie.

Zjazd ten był organizowany przez prof. Zygmunta Chodorowskiego. Należy bardzo podziękować Panu Profesorowi za jego zorganizowanie i wyeksponowanie problemu starości oraz ukazanie wagi tego zagadnienia właśnie u nas, w Gdańsku.

Wśród wielu różnych tematów najbardziej były dla mnie interesujące sesje poświęcone gerontologii społecznej. Na początku trudno mi było odróżnić pojęcie gerontologii od geriatry. Przepraszam za moją indolencję. Gerontologia jest pojęciem bardzo szerokim obejmującym wiele dziedzin dotyczących starości, nie tylko medycznych, ale również problemów

społecznych, psychologicznych, socjalnych, demograficznych i innych. Geriatria wchodzi w skład gerontologii jako problem medyczny. Nie można więc rozpatrywać problemu starości tylko na bazie zdrowia fizycznego i psychicznego.

Najbardziej podobał mi się dodatkowy referat, bardzo psychologiczny z Częstochowy (nie było go w programie). Prelegentka wyraziła się, że starość jest procesem rozwojowym i że jest prezentem od życia, za co powinno się być wdzięcznym losowi. Określenie to trochę mnie początkowo zaskoczyło, bo przecież ogólnie uważa się, że starość Panu Bogu się nie udało. Wszystko zależy, jak się do tej starości podchodzi i jak się z nią walczy. Powiedziała, że człowiek stary ma prawo do godnego życia, ale sam również musi się o to starać i dbać, żeby być jak najdłużej samowystarczającym. Muszę tu dodać, że w jednym doniesieniu w czasie sesji społecznej wspominano o przygotowywaniu ludzi do emerytury, a emerytura zwykle jest początkiem starości. Podobno dzieje

się to w Japonii, gdzie myśli się o tym już dużo wcześniej. Można by to nazwać profilaktyką starości nie tylko pod względem zdrowia i sprawności fizycznej, czy psychicznej, ale również pod względem przystosowania człowieka do tego okresu życia. Uważam to za bardzo ludzkie. Problem starości jest bardzo niepokojący i nawet w krajach wysoko cywilizowanych jeszcze całkiem nierozwiązany.

Chciałabym zwrócić uwagę na to, co się dzieje pod tym względem w naszym kraju. Niewiele jest u nas placówek gerontologicznych i jak się zorientowałam na podstawie doniesień zjazdowych taki ośrodek znajduje się na terenie AM w Białymstoku, kierownikiem takiego Zakładu jest prof. Barbara Bień.

Zaskoczył mnie bardzo mile program poznański, gdzie opieka nad ludźmi starymi składa się z 3 zespołów i jest oparta o hospicjum: **I typ opieki** – to hospicjum dla osób przewlekle chorych, z której korzysta 18% chorych; **II typ** – to opieka wyjazdowa, czyli domowa, korzysta z niej 51% osób; **III typ** – to poradnia geriatryczna, która obejmuje 30% osób i która jest finansowana przez Wielkopolską Kasę Chorych.

Działa tam również Wielkopolskie Stowarzyszenie Wolontariuszy, zwłaszcza w zakresie opieki domowej.

W Gdańsku również działa Hospicjum dla przewlekle chorych oraz opieka domowa pod kierownictwem prof. Krystyny de Walden-Gałuszko. Brakuje tylko poradni geriatrycznej.

W Lublinie, Puławach i Chełmie podjęto program AS, czyli aktywacja fizyczna i psychiczna seniorów, oparty o podobny program międzynarodowy UTA.

W Krakowie od dawna istnieje Klinika Geriatryczna wraz z poradnią, którą zainicjował prof. Józef Kocemba i którą obecnie prowadzi prof. Tomasz Grodzicki.

Dyskutowano także na temat Domów Opieki Społecznej i tzw. Domów Pogodnej Starości. Zdaniem przedmówców nie spełniają one założonych wymagań i zadań. Powinny one być pod kontrolą odpowiednich władz. A u nas w Gdańsku niewiele się dzieje w tej ważnej kwestii, chociaż problem nabrzmiewa i postępuje. Mimo to należy podkreślić wielkie osiągnięcia naukowe prof. Andrzeja Myśliwskiego w gerontologii doświadczalnej.

Urealnienie problemu gerontologii, w tym i geriatryi zależne jest od naszych władz Uczelni. Dużo na ten temat może powiedzieć prof. Wojciech Bogusławski, który jest konsultantem od spraw geriatryi.

EUROCHIRURGIA 2002 – LIZBONA

W Lizbonie w dniach 2-7 czerwca 2002 r. odbył się Europejski Tydzień Chirurgii, w ramach którego obradował Jubileuszowy X Kongres Eurochirurgii 2002. Prezydentem Kongresu był prof. Zdzisław Wajda, który wygłosił przemówienie powitalne do ponad tysiąca uczestników i zaproszonych gości z wielu krajów Europy. W Kongresie wzięła udział liczna grupa (60 osób) chirurgów z Polski.

Z Gdańska organizatorami i przewodniczącymi sympozjów byli prof. Zdzisław Wajda – na temat chirurgii guzów nadnerczy oraz prof. Zbigniew Śledziński – na temat guzów endokrynnych trzustki, w sympozjach tych jako zaproszeni wykla-

dowcy uczestniczyli m.in. prof. Zbigniew Gruca oraz prof. Kazimierz Jaśkiewicz. Przewodniczącymi innych sesji naukowych byli profesorowie Zbigniew Gruca, Zygmunt Mackiewicz, Zbigniew Puchalski, Jan Kulig, Michał Drews i dr Piotr Richter. Ponadto uczestniczyli w Kongresie z Gdańska dr dr St. Chabielski, P. Dembowski, J. Gołębiowski, J. Kossak, R. Marczewski i W. Puzdrowski.

Niezwykle interesujące i pozostające w pamięci były imprezy towarzyszące – wycieczka do najdalej na zachód położonego punktu Europy (Przylądka Cabo da Roca), a zwłaszcza wycieczka do Fatimy.

prof. Zbigniew Śledziński

Od lewej stoją: prof. Zbigniew Gruca, Janina Gruca, doc. Jerzy Ładny, prof. Zbigniew Puchalski, prof. Zbigniew Śledziński, dr Teresa Wajda, prof. Zdzisław Wajda, dr Jerzy Kossak

prof. Stanisława Małecka-Dymnicka

PROF. ZDZISŁAW KIETURAKIS

WSPÓŁTWÓRCĄ CHIRURGII GDAŃSKIEJ

W dniu 24 maja w Klubie Lekarza w Warszawie odbyła się sesja Polskiego Towarzystwa Lekarskiego Sekcji Historycznej poświęcona sylwetce profesora Zdzisława Kieturakis, współtwórcy chirurgii gdańskiej. Profesor Wajda w swoim wystąpieniu przedstawił biografię oraz działalność i rolę, jaką odegrał prof. Zdzisław Kieturakis w organizowaniu i tworzeniu w latach powojennych chirurgii gdańskiej, chirurgii polskiej. W sesji udział wzięła również przybyła z USA żona profesora, dr Maria Kieturakis oraz dawni współpracownicy i asystenci dr Danuta Arciszewska, Maria Dżoga-Litwinowicz, Bogna Plich-Sienkiewicz, Sławomir Wołyński i Jerzy Kossak.

Zdzisław Aleksander Kieturakis, profesor chirurgii, urodził się 25 listopada 1904 r. w Mstowie woj. kieleckie. Edukację rozpoczął w 1911 r. w Zagórzu koło Kłobucka, którą kontynuował w Kursku, Rylsku i Kownie. W marcu 1922 r. rozpoczął naukę w Gimnazjum im. Króla Zygmunta Augusta w Wilnie. Świadcetwo dojrzałości uzyskał 21 maja 1926 r. W roku akademickim 1926/27 rozpoczął studia na Wydziale Lekarskim Uniwersytetu Stefana Batorego w Wilnie. Dyplom lekarza otrzymał 10 października 1933 r., po odbyciu w latach 1931–1933 służby wojskowej w Szkole Podchorążych Sanitarnych w Warszawie i w 86. Pułku Piechoty w Helenowie pod Mołodecznem. Z dniem 1 października 1934 r. został asystentem profesora Kornela Michejdy w Klinice Chirurgicznej Uniwersytetu Stefana Batorego w Wilnie. Z dniem 1 lipca 1936 r. został mianowany starszym asystentem. Stopień naukowy doktora medycyny uzyskał 12 lutego 1938 r. na mocy rozprawy „O leczeniu ropnych zapaleń opłucnej na podstawie materiału klinicznego”. W dniu 1 lutego 1939 r. otrzymał nominację adiunkta.

W 1939 r. został zmobilizowany jako porucznik, następnie internowany z Gar-

niznem Wileńskim i zwolniony w tym samym roku. Wybuch wojny przerywa normalny tok pracy klinicznej. W dniu 15 grudnia 1939 r. otrzymał formalne zwolnienie z pracy w Uniwersytecie Stefana Batorego z powodu jego likwidacji. W czasie wojny, po likwidacji kliniki pracował w Szpitalu Świętego Jakuba w Wilnie w latach 1940–1941 jako ordynator oddziału gruźlicy kostnej, następnie do 1942 r. był ordynatorem oddziału chirurgii ogólnej. W latach 1942–1944 prowadził oddział chirurgiczny Szpitala Czerwonego Krzyża w Wilnie. Od 1 sierpnia 1944 r. do 30 lipca 1945 r. kierował oddziałem chirurgicznym w Kownie. Brał czynny udział w ruchu oporu – jako członek Armii Krajowej Okręgu Wileńskiego organizując pomoc lekarską, operując żołnierzy Armii Krajowej.

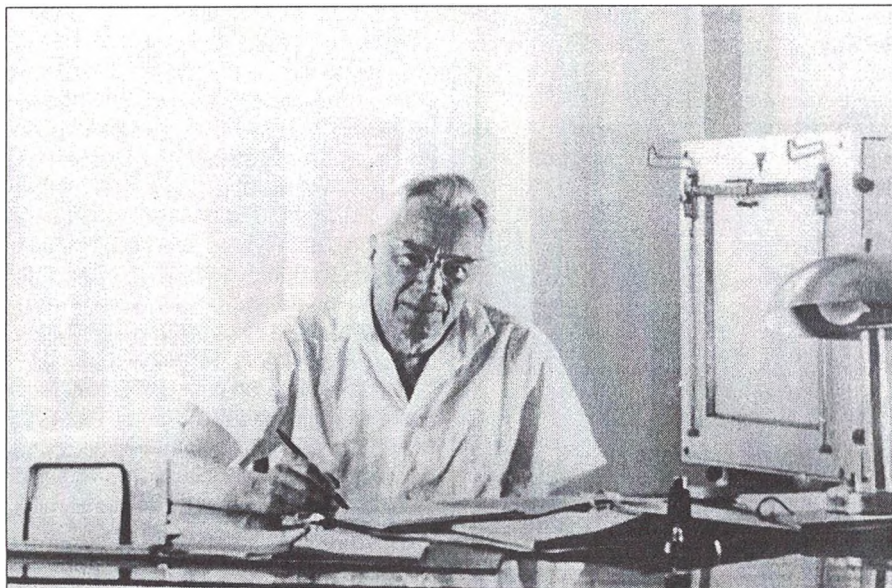
Po zakończeniu wojny opuszcza Wilno w listopadzie 1945 r. Po krótkim pobycie w Łodzi i Kaliszu 15 grudnia 1945 r. objął ponownie stanowisko adiunkta Kliniki Chirurgicznej kierowanej przez prof. Kornela Michejdę, tym razem w nowo organizowanej Akademii Lekarskiej w Gdańsku. Rozpoczął się w jego życiu okres wymagający olbrzymiego wysiłku, samozaparcia i poświęcenia. By w pełni ocenić

ogrom podjętych przezeń zadań, trzeba cofnąć się myślą do obrazu zniszczonego Gdańska pierwszych miesięcy powojennych. Wraz z budzącym się życiem w mieście powstała Akademia Lekarska, z jedyną Kliniką Chirurgiczną. Pilna potrzeba zapewnienia pomocy chirurgicznej ludności wyniszczonej wojną zmuszała do podjęcia i wykonania – jakże trudnej w tych warunkach organizacji kliniki. Olbrzymi napływ chorych, ciągły ostry dyżur, wymagał stałej obecności adiunkta. Zdzisław Kieturakis klinikę traktował jak swój dom, tu zamieszkał, by o każdej porze dnia i nocy służyć młodemu zespołowi radą i pomocą, a wszystkich ciężko chorych operował osobiście.

W dniu 2 lipca 1948 r. na podstawie pracy habilitacyjnej „Z dziedziny chirurgii kamicy żółciowej” uzyskał tytuł docenta. W dniu 1 września 1948 r. otrzymał od władz uczelni polecenie zorganizowania i objęcia kierownictwa III Kliniki Chirurgicznej w Szpitalu przy ul. Świerczewskiego w Gdańsku. Następnie rozporządzeniem Ministra Zdrowia i Ministra Oświaty z dnia 30.12.1948 r. został kierownikiem III Katedry i Kliniki Chirurgii powołanej na Wydziale Lekarskim Akademii Medycznej w Gdańsku. Dnia 2 sierpnia 1949 r. został mianowany profesorem nadzwyczajnym chirurgii. Dnia 15 marca 1950 r. III Katedra i Klinika Chirurgiczna zostały przeniesione do byłego Szpitala PCK przy ul. Śłuża, obecnie prof. Kieturakis w Gdańsku. W dniu 13 grudnia 1952 r. został powołany na stanowisko profesora zwyczajnego Akademii Medycznej w Gdańsku.

Dnia 1 lutego 1970 r. został kierownikiem II Kliniki Chirurgii Ogólnej w nowo utworzonym Instytucie Chirurgii Akademii Medycznej w Gdańsku. Profesor wraz z młodym zespołem asystentów stworzył nowoczesną placówkę dydaktyczną i klinikę chirurgiczną. Wyrazem tego jest zorganizowanie – jednego z pierwszych w Polsce – wydzielonego oddziału dla chorych pooperacyjnych, co odpowiada obecnemu oddziałowi intensywnego nadzoru i terapii. Utworzone zostały wydzielone oddziały urologii i neurochirurgii. Z inicjatywy profesora powstaje w klinice – jeden z pierwszych w Polsce – zespół anestezjologiczny i wkrótce potem nowoczesny oddział intensywnego nadzoru pooperacyjnego.

Opublikował 28 prac w czasopismach lekarskich oraz był pierwszym autorem rozdziału „Chirurgia żołądka i dwunastnicy” w podręczniku „Chirurgia dla studentów medycyny”. Główne kierunki zainteresowań naukowych dotyczyły chirurgii wątroby i dróg żółciowych, przewodu pokarmowego i gruczołów wydzielania wewnętrznego. Na podkreślenie zasługuje praca „Z dziedziny chirurgii kamicy żółciowej” (praca habilitacyjna). W pracy tej

zawarł niezwykle cenne z punktu widzenia klinicznego uwagi o wskazaniach do leczenia chirurgicznego kamicy żółciowej, roli zwieracza Oddiego, diagnostycznej śródoperacyjnej cholangiografii i zagadnień techniki operacyjnej. Jako pierwszy w Polsce w 1963 r. wszczepił elektryczny rozrusznik serca u chorego z zespołem Morgagniego-Adamsa-Stokesa. Metoda ta znalazła następnie szerokie, powszechne zastosowanie jako podstawowe leczenie zaburzeń przewodnictwa śródsercowego. W pracy klinicznej widział zawsze konieczność harmonijnego współdziałania różnych dyscyplin medycyny. Znajdowało to odbicie zarówno w pracach naukowo-badawczych jak i w codziennej praktyce klinicznej. Był wybitnym nauczycielem, wykształcił liczne grono uczniów, spośród których 10 uzyskało stopień doktora habilitowanego, 39 doktora medycyny.

Umiejętność krytycznego ujmowania problemu naukowego sprawiła, że Zarząd Główny Towarzystwa Chirurgów Polskich powierzył profesorowi Zdzisławowi Kieturakisowi opracowanie głównych referatów lub przewodnictwo konferencji na zjazdach naukowych. Profesor Kierurakis poświęcał dużo uwagi wychowaniu młodzieży akademickiej i dokształcaniu chirurgów szpitali terenowych, którzy czerpiąc wiele z bogatego doświadczenia profesora pogłębiali swoje wiadomości i utrzymywali stały kontakt z kliniką. Pełniąc obowiązki specjalisty wojewódzkiego, zajmował się organizacją licznych oddziałów chirurgicznych województw: gdańskiego, koszalińskiego i olsztyńskiego. Był wyrozumiałym nauczycielem wszystkich chirurgów pracujących w trudnych warunkach oddziałów terenowych. Wielu lekarzy uzyskało stopnie naukowe lub specjalizacyjne. Był członkiem Zarządu Głównego Towarzystwa Chirurgów Polskich, Polskiego Towarzystwa Naukowego i Międzynarodowego Towarzystwa Chirurgów. W 1970 r. został członkiem honorowym TChP. W pracy społecznej był przewodniczącym Komisji Zdrowia w Radach Narodowych i przewodniczącym Miejskiego Komitetu Frontu Jedności Narodu. Był odznaczony Krzyżami Kawalerskim, Oficerskim i Komandorskim Orderu Odrodzenia Polski, Krzyżami Zasługi, Medalem X-lecia Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej, odznakami „Zasłużony Ziemi Gdańskiej”, „Za Wzorową Pracę w Służbie Zdrowia”, honorową Polskiego Czerwonego Krzyża, Odznaką Tysiąclecia Państwa Polskiego, Medalem Instytutu A. W. Wiszniewskiego w Moskwie i wieloma innymi.

Niezwykła skromność, wyczerpanie na sprawy człowieka potrzebującego pomocy, wybitne poczucie obowiązku i bogate doświadczenie lekarskie sprawiły, że

społeczeństwo gdańskie obdarzyło profesora Zdzisława Kieturakisa godnością Gdańszczanina XX-lecia. Zmarł 7 listopada 1971 r. Pochowany został na Cmentarzu Komunalnym Srebrzysko w Gdańsku.

W 1972 r. uchwałą Miejskiej Rady Narodowej w Gdańsku nadano imię prof. Kieturakisa ulicy, przy której stoi szpital, w którym pracował. W 1973 r. w bloku operacyjnym kliniki, której był kierownikiem, odsłonięto tablicę pamiątkową projektu artysty rzeźbiarza Wiktora Tolkińskiego. W dniu 27.10.1984 r. w Wejherowie odbyła się uroczystość nadania imienia profesora Zdzisława Kieturakisa Szkole Pielęgniarskiej.

Profesor Kieturakis był jednym z tych, którzy swoją wiedzą, codzienną pracą, postępowaniem, umiejętnościami zawodowymi wywierał wielki wpływ na najbliższe otoczenie.

Profesor był przede wszystkim niezwykle eleganckim w sposobie bycia, niesłychanie towarzyskim, lubił przyjęcia. Dowodem więzi z nami, asystentami, było nasze coroczne uczestnictwo w jego domu, w czasie imienin, na które zapraszał wszystkich swoich najbliższych przyjaciół. Ta niezapomniana atmosfera, wprawiająca nas w zakłopotanie, kiedy profesor, wymagający szef, tego dnia zmieniał się w uroczego gospodarza czyniącego honory domu. Następnego dnia – twarda codzienność i wszystko wracało w ramy klinicznego rygoru.

Był człowiekiem pełnym humoru, elegancji, można rzec wytwornym, z gestem, o wyjątkowej kulturze osobistej, akademickiej, o której wielokrotnie nam przypominał i której nas uczył. Był dżentelmenem w pełnym tego słowa znaczeniu. Był jednym z tych, którzy stworzyli swój własny styl, przez co wywierał niespotykany wpływ na otoczenie. Był doskonałym kierownicą i jednym z pierwszych, nielicznych

UHONOROWANIE PROF. ZDZISŁAWA WAJDY

Podczas I Konferencji nt. „Opieka długoterminowa szansą na przyszłość” zorganizowanej przez Okręgową Izbę Pielęgniarek i Położnych w Gdańsku w dniu 18 czerwca 2000 r. prof. Zdzisław Wajda otrzymał wyróżnienie samorządowe - Honorową Odznakę Samorządu Pielęgniarek i Położnych za zasługi położone przy powołaniu i organizacji Oddziału Pielęgniarskiego Wydziału Lekarskiego AMG.

po wojnie posiadaczy samochodu w Gdańsku.

Profesor nie znosił konfliktów, był serdeczny, usiłujący zawsze pomagać, szalenie urokliwy, popularny i lubiany przez wszystkich, którzy się z nim zetknęli. Tworzył swoją historię za życia, jako doskonały chirurg, o wspaniałych, złotych rękach i sercu, wyrozumiały, stwarzający klimat troski i zainteresowania chorym. Pozostał dla nas, w naszej pamięci Mistrzem, którego pragnęlibyśmy naśladować, stać się jego odbiciem.

W maju 1972 roku kierownikiem kliniki został, wówczas docent, Zdzisław Wajda. Było to po kilkumiesięcznym pełnieniu obowiązków kierownika przez docenta Stanisława Świcę.

prof. Zdzisław Wajda

Przeczytane...

o młodości...

Jaka by nie była młodość, zawsze jest bogactwem, ale posiadacze tego skarbu o tym nie wiedzą.

E. Szelburg-Zarębina (ur. 1899)

... rozsądku za mało, pewności za wiele...

powiedział o młodości Aleksander Fredro

... by rozum był przy młodości...

za J. Kochanowskim powtórzył prof. J. Miodek w 1999 r.

Myśli wybrał i przepisał prof. Romuald Sztaba

Z Legią Akademicką na Wołyniu

(1 lipiec – 28 lipiec 1939)

Miejscem zbiórki „Wołyniaków” było Równe. Jechaliśmy pociągiem przez Lublin, Chełm i Kowel. Podróż miałem dość dobrą. Rezydowaliśmy we dwóch z Edkiem, więc mogliśmy się położyć i przyspać, toteż zupełnie niezmucony przyjechałem do Równego. Nie wiadomo czemu tak nazwano tę straszliwą dziurę położoną raczej na terenie falistym. Mieszkając od wielu lat w Poznaniu zdołałem zapamiętać Brześć i przyzwyczaić się do czystych i bezwonnych miasteczek Wielkopolski i Pomorza. W brudnym, cuchnącym mieście o ulicach zapchanych tłumem giergocących Żydów czułem się jak w egzotycznym kraju.

W Równem spędziliśmy sporo czasu. Powitanie Legii miało charakter uroczysty. Pierwszy przemawiał biskup łucki, a po nim, w zastępstwie nieobecnego generała Smorawińskiego, członek jego sztabu. Potem odbyła się defilada legionistów. Nasza kompania należała do grupy „Hoszcza”, a obóz wojskowy LAN 40 został utworzony w Świaciu koło Aleksandrii. Stacją docelową były Wołoszki leżące na linii Równe–Sarny (Lwów–Wilno). Na miejsce dotarliśmy około 4. po południu. W Równem 2 naszych studentów upiło się, a upał dorobił swoje i w rezultacie chłopcy stracili przytomność. Miałem z nimi sporo kłopotu. W Świaciu czekał na nas dowódca kompanii, porucznik Mieczysław Mann, student socjologii, też dawny uczeń z Marcinka, ale z niższej klasy. Pamiętał mnie ze szkoły. Namioty były już gotowe, jak również jedzenie, co w znacznym stopniu poprawiło nam samopoczucie. Obóz został zlokalizowany koło leśniczówki na skraju lasu. Wieś oddalona od nas około 1 kilometra leżała nad Horyniem, rzeką dość wąską i wijącą się meandrami wśród podmokłych łąk. Okolicę na ogół piaszczystą i lekko falistą otaczały łąkami dębowo-sosnowe lasy należące do Lubomirskich. Pobliska Aleksandria, małe, potwornie zażydzone miasteczko, stanowiło rezydencję Lubomirskich. Książę był członkiem senatu. Nie cieszył się jednak dobrą opinią. Swego czasu wydzierzał swoje ziemie polskim kolonistom. Pobudowali tam domy i założyli gospodarstwa. W okresie kryzysu gospodarczego dzierżawcy mieli kłopoty z uiszczeniem opłat i Lubomirski ich zlicytował niszcząc w ten sposób wysepki polskości na morzu ukraińskim.

Legia Akademicka stanowiła wówczas nową koncepcję. Jej zadanie poza przy-

sposobieniem wojskowym polegało na pracy społecznej, jako to na pomocy przy żniwach, budowie dróg, budynków szkolnych, a także na organizowaniu imprez rozrywkowo-propagandowych. Szeregowymi uczestnikami Legii byli studenci po pierwszym roku studiów, a oficerami i podoficerami studenci z wyższych lat, którzy bezpośrednio po maturze odbyli służbę wojskową, a potem poszli na studia. Poszczególne kompanie pochodziły z uczelni tego samego ośrodka akademickiego. Pułkownik Tomaszewski na warszawskiej odprawie wyraźnie sprecyzował nasze zadania i metody postępowania. Jeśli chodzi o Wołyń, to zabronił bliższych kontaktów ze środowiskiem ziemiańskim. Ludność tamtejsza nie powinna być na traktować jako „wojsko pańskie”. Poza tym ziemianstwo polskie na Wołyniu na skutek swego postępowania było przez ludność znienawidzone, przez co kontak-

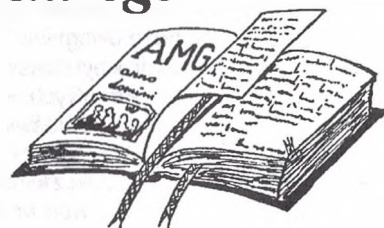
ty z rodziną książęcą. Edek Pracel, chłopak z niezamożnej rodziny, był przeciwnikiem zbyt bliskich stosunków z Lubomirskimi i miał we mnie pod tym względem sojusznika. Tak w „górze” kompanijnej zarysowały się dwie orientacje: arystokratyczna, niezgodna z wytycznymi pułkownika, reprezentowana przez Manna i Kossakowskiego i demokratyczna, której rzecznikami był Edek i ja oraz plutonowy Maciolek, student chemii, z wykształcenia wojskowego saper, łódzianin związany z PPS. Balicki nie chodził do pałacu i nie wypowiadał się w tej sprawie.

Studentów medycyny poza Balickim mieliśmy 6. Byli to: Jefimiszyn po IV roku, Jan Barańczak – po III, Dobek – po II i trzech pierwszoroczniaków, z których zapamiętałem tylko nazwisko bardzo lubianego przeze mnie Herberta Pękali, Ślązaka, którego cała rodzina mieszkała na opolszczyźnie. Był bardzo czynny w har-

prof. Stefan Kryński

Kartki ze wspomnień starego profesora

Kartka czterdziesta cz.1

ty z dworami mogły przekreślić możliwość dojścia do wsi. Niestety, nie zawsze i nie wszędzie ten rozkaz był wykonywany i czasami rezultaty pobytu Legii były odwrotne od zamierzonych. Skrajnym przykładem stały się wyczyny legionistów warszawskich w Międzyrzeczu, którzy zrobili pogrom Żydów, demolując sklepy i strzelając do ludzi ślepymi nabojami.

Dowódcą naszej kompanii był, jak wspominałem, porucznik Mann, jego zastępcą porucznik Pracel. Funkcją referenta sanitarnego pełnił porucznik Balicki, student VI roku medycyny i on odpowiadał za całość materiałową. Moja pozycja przedstawiała się dość skomplikowanie. Miałem znaczenie nadrzędne pod względem fachowym. Piotr okazał się człowiekiem sympatycznym i dobrze wychowanym, więc szybko uzgodniliśmy nasze kompetencje i przetrwaliśmy pobyt w Świaciu bez cienia nieporozumień. Stanowisko szefa kompanii piastował starszy sierżant, hrabia Kossakowski, siostrzeniec Lubomirskiej, co niekorzystnie zawążyło na działalności naszej kompanii. Mannowi niesamowicie imponowała jego obecność, która umożliwiła naszemu dowódcy nawiązanie kontaktów towa-

cerstwie. Po paru dniach zjawiał się mój kolega z roku, Wiktor Podsteski, zwany przez nas „Marabutem”. Uczestniczył w Legii jako szeregowiec ochotnik. Obawiałem się, że wysoka liczba medyków może spowodować moje przeniesienie do bardziej pod tym względem ubogich kompanii. Na szczęście tak się nie stało.

Początkowo spałem w namiocie, ale po paru dniach przeniosłem się do leśniczówki, gdzie dzieliłem pokój z Edkiem. W niedzielę 2 lipca pomaszerowaliśmy rano do Aleksandrii na mszę do kościoła. Wschodnie połacie Wołynia i Polesia cierpiały na wielki brak świątyń rzymsko-katolickich. Niektóre parafie obejmowały obszar 100 km, co przy fatalnym stanie dróg uniemożliwiało wiernym dostęp do praktyk religijnych. Biorąc pod uwagę istnienie doskonale rozbudowanej sieci cerkwi prawosławnych ta słabość kościoła katolickiego prowadziła do dalszej depolonizacji tych ziem wschodnich.

Tegoż dnia pod wieczór odbyło się uroczyste otwarcie obozu, które swą obecnością zaszczęciła cała elita aleksandryjska: książkę Lubomirski z małżonką, ksiądz katolicki, pop prawosławny, komisarz policji z małżonką i major saperów z

ćwiczebnego oddziału stacjonującego nieopodal nas. Mnie przypadło w udziale bawienie pani komisarzowej.

W paru pierwszych dniach miałem sporo pacjentów, ale byli to niemal wyłącznie nasi legionści po gruntownym przepiciu, z otartymi nogami i zapaleniem spojówek. Z tym ostatnim zgłosił się również komisarz policji. Miałem także pacjentów z pobliskiego obozu harcerskiego. Pierwsza pacjentka zgłosiła się 5 lipca. Pozyskałem jej uznanie jako lekarz i zrobiona przez nią reklama sprowadziła do przychodni dalszych pacjentów. Kobieta pochodziła z sąsiedniej wsi Kustynia i stamtąd zaczęła się schodzić moja klientela. Ażeby nie stwarzać komplikacji ustaliliśmy, że Balicki z Jefimiszyńcem będą działać w Świaciu, a ja z Barańczakiem w odległym o 6 km Kustyniu, do którego mieliśmy dojeżdżać rowerami. Mieszkańcy tej wioski jeszcze w XIX wieku byli Polakami i katolikami. Władze carskie po powstaniu styczniowym skasowały tamtejszy klasztor dominikański, a kościół zamieniły na prawosławną cerkiew siłą nawracając ludność na prawosławie. W latach międzywojennych z dużym rozmachem rozwijały swą działalność różne organizacje nacjonalistyczne ukraińskie. Stan zdrowotny mieszkańców Kustyni przedstawiał się tragicznie. Ponad 30% ludzi cierpiało tam na ciężkie zapalenia spojówek. Częste były schorzenia dróg moczowych. Panoszyła się gruźlica. Większość mieszkańców wioski żyła w skrajnej biedzie.

W jednej izbie mieszkało po 10 i więcej osób. Gospodarstwa przeważnie nie przekraczały 2 hektarów, przy czym ziemie były piaszczyste i źle uprawione. Odprawiając sobie i swym dzieciom, mleko i jajka sprzedawali aleksandryjskim Żydom za nędzne grosze. Nikogo ta sytuacja nie interesowała, stąd wdzięczne

pole do działania dla nacjonalistów ukraińskich i agitatorów bolszewickich.

Pracę w Kustyniu podjęliśmy 6 lipca. Tego dnia przyjąłem 40 pacjentów w godzinach przedpołudniowych, a 20 po obiedzie. Poprosił mnie do swej żony tamtejszy chłop, działacz ukraiński. Jak wynikało z wywiadu, cierpiała na zapalenie przydatków. Zorientowałem się, że zapadła na nie po powrocie mężulka z wojska. Porozmawiałem z nim i przyznał się, że chorował na trypra. Zaleciłem leczenie zgodnie z ówczesnymi poglądami. Okazało się, że to był dla mnie egzamin. Kobieta leczyla się już u ukraińskiego lekarza w Równem. Zgodność mego rozpoznania i leczenia z owym eskulapem uwiarygodniła moje kwalifikacje w oczach kustyniaków. Początkowo bywałem w Kustyniu co drugi dzień, ale potem dojeżdżałem tam już codziennie. Kolega Janek Barańczak mimo że był dopiero po III roku, umiał stosunkowo dużo, odznaczał się zręcznością i ogromną pracowitością. Miał bardzo idealistyczne podejście do życia. Cenilem go jako człowieka i mego pomocnika. Jemu sprawiała przyjemność praca w przychodni. Ku memu własnemu zdumieniu wykazałem umiejętność nawiązywania kontaktu z chłopami i – co więcej – z wrogo do Polaków nastawionymi Ukraińcami. Cieszyłem się wśród nich dość dużą popularnością. Mówili: „Taki młody żołdat, a taki mądry”. Najlepsze wyniki uzyskałem w leczeniu chorób oczu oraz małej chirurgii. Zabiegi wykonywałem w Świaciu, gdzie mieliśmy nie najgorzej wyposażoną salę przeznaczoną na ten cel. Zaczęto się od ropnia powieki u małego dziecka, potem miałem sporo ropni i ran związanych z pracami polnymi. Zdarzały się nawet przypadki ginekologiczne. Leki dostarczone przez fir-

my farmaceutyczne szybko się wyczerpały, więc musiałem sięgnąć do ziołolecznictwa.

Złożyłem wizytę lekarzowi w Aleksandrii, dr. Grabowskiemu. Pytałem go, czy nasza działalność nie przeszkadza jego praktyce. Powiedział, że jest wprost odwrotnie. Nasi pacjenci nie chodzili do niego, tylko się leczyli u znachorów i wiejskich babek. Sądził, że może ich przekonamy do oficjalnej medycyny. Prosił mnie o przeprowadzenie w Kustyniu akcji szczepień przeciw durowi brzuszemu. W związku z tym musiałem dokooptować jeszcze jednego medyka. Zaangażowałem kolegę Dobka. Chłopakowi aż usta drżały ze szczęścia, kiedy się o tym dowiedział. Też był to pilny i porządny student. Również w akcji szczepień miała wziąć udział księżniczka Lubomirska, ale po jednym dniu zrezygnowała.

Wieczorem brałem swych pomagierów na kakao przygotowywane dla mnie przez właścicielkę małego sklepiku. Czasami był i pieczony kurczak, ale w inne dni jajka na miękko lub jajecznica. W wolnych chwilach robiłem z medykami dalsze spacery po okolicach w promieniu aż 20 km. Nasi legionści zrobili plażę i wyznaczyli kąpielisko w Horyniu, rzecę o kapryśnym prądzie i licznych wirach. Od czasu do czasu chodziliśmy się tam kąpać.

Do poprzedniej Kartki wkraśl się błąd. Proponuję sprostowanie: W Kartce trzydziestej dziewiętej, we fragmencie dotyczącym skandalizującej roli aktorki Kajzerówny, wkraśl się mały, ale istotny dla kontekstu błąd. Prawidłowo powinno być: „Zofia Kajzerówna grała rolę Wiki, bezbronnego dziewczęcia, które nie potrafi walczyć o serce ukochanego mężczyzny.” Przepraszamy Sz. Autora i Czytelników.

Profesor Witold Sylwanowicz

(1901–1975)

Młodość. Mińszczyzna na początku XX wieku tętniła tradycją kultury polskiej. Przodkowie rodziców Witolda byli zakonienieni na „Litwie”, Rzeczypospolitej Obojga Narodów. Ojciec Witolda, kolejarz, został przeniesiony na stanowisko zawiadowcy stacji w Olechnowiczach (to ostatnia miejscowość przed Mińskiem Litewskim od strony Wilna). Wielodzietna rodzina kolejarska (4 synów i 2 córki) wiedła pracowite i oszczędne życie, a młodzież miała żywe umysły świadome swej polskości. Witold przez cztery lata uczęszczał do gimnazjum w Mińsku. Po wybuchu wojny w 1914 r. władze cesarskie ewakuowały niektóre służby publiczne; rodzinę Sylwanowiczów wysłano do Kurska i tam Witold ukończył szkołę średnią. Studia medyczne podjął w 1919 r. w Moskwie, ale czasy nie sprzyjały nauce. Gdy tylko stało się to możliwe, cała rodzina szczęśliwie wróciła (1921 r.) w swoje rodzinne strony i osiedliła się w Wilnie.

Studia. Wilno entuzjastycznie cieszyło się wolnością, której tak bardzo brakowało w czasach zaboru rosyjskiego. Powojenne warunki były ubogie i uciążliwe, ale działalność towarzyska i kulturalna pulsowała życiem. Witold natychmiast wznowił studia od I roku na Wydziale Lekarskim wskrzeszonego Uniwersytetu i wnet został wolontariuszem w Zakładzie Anatomii Prawidłowej, kierowanym przez prof. Michała Reichera. A gdy został demonstratorem zarabiał już na studenckie życie. Po uzyskaniu w 1929 roku dyplomu doktora wszechnauk lekarskich został starszym asystentem, a następnie adiunktem tegoż Zakładu. Medycynę studiowało również trzech jego młodszych braci: Marian, Czesław i Edward. Brat Marian, aż 11 razy zdawał kolokwium z osteologii u dr. Witolda (licząc na protekcję?). Następni bracia – nauczani doświadczeniem – zaliczali osteologię za pierwszym razem. Przez cały czas studiów i podczas pracy zawodowej dr Witold brał czynny udział w życiu akademickim: Bratnia Pomoc Studentów Uniwersytetu Stefana Batorego w Wilnie, wieczory literackie, teatr, szopki akademickie, uroczystości okolicznościowe, Akademicki Związek Morski, wycieczki.

Start naukowy w Wilnie. W 1931 roku powierzono dr. Witoldowi prowadzenie wykładów z anatomii człowieka. We współpracy z prof. Michałem Reicherem badał i konserwował – odnalezione w podziemiach wileńskiej katedry po wielkiej powodzi – szczątki królewskie (Aleksandra Jagiellończyka oraz żon Zygmunta Augusta: Elżbiety Rakuskiej i Barbary Radziwiłłówny). Prowadził samodzielne badania nad układem żylnym, a szczególnie nad jego zastawkami. Pracę naukową nadal łączył z aktywną działalnością w środowiskach akademickich: pisywał teksty do szopek noworocznych, współorganizował obozy i szkolenia żeglarskie, przede wszystkim w pobliskich Trokach oraz w Jastarni na Półwyspie Helskim (1938 r.).

Współpraca z prof. M. Reicherem. Gdy w 1934 roku został ukończony nowy budynek Anatomii Prawidłowej przy ul. Zakrętowej należało nie tylko dokonać przeprowadzki z ciasnych pomieszczeń przy ul. Nowogródzkiej, ale przede wszystkim dokonać kompleksowej reorganizacji działalności dydaktycznej, pedagogicznej i naukowej w nowych warunkach. U uruchomienie Zakładu Anatomii Prawidłowej na poziomie europejskim wymagało przeogromnego wysiłku nie tylko organizacyjnego, ale również intelektualnego. Witold Sylwanowicz, już jako asystent i adiunkt, był niestrudzoną współpracownikiem prof. Michała Reichera.

W 1938 roku Witold Sylwanowicz odbył półroczny staż naukowy u prof. E. Fischera w Berlinie. Po powrocie kontynuował organizowanie zajęć prosektoryjnych w pełnym wymiarze godzin oraz dokształcanie asystentów. Tę pracochłonną funkcję pełnił do grudnia 1939 roku, kiedy to wła-

dze jeszcze niepodległego państwa litewskiego podjęły decyzję o likwidacji Uniwersytetu Stefana Batorego.

II wojna światowa. Po zlikwidowaniu USB przez Litwinów polscy uczeni nagle stracili grunt pod nogami. Dr Witold zajął się szewstwem – naprawą obuwia; rzemieślnika tego nauczył się w trudnych czasach pobytu w Moskwie. Następnie był lekarzem szkolnym. Wraz z rodziną przeniósł się na wieś do Spragielina, odległego 30 km od Wilna, gdzie leczył okoliczną ludność. W czasie okupacji niemieckiej – przez dłuższy czas – dorywczo zarabkował w Wilnie oraz prowadził zajęcia z anatomii dla uniwersyteckich grup konspiracyjnych, a na sobotę i niedzielę przyjeżdżał na rowerze do rodziny w Spragielinie. We wrześniu 1943 roku został aresztowany jako zakładnik z grupą 100 osób i osadzony w obozie ciężkich robót w Prawieniskach. Wykupiony przez rodzinę wrócił do Spragielina i kontynuował pracę wiejskiego lekarza konsultując również oddziały partyzanckie AK. Mieszkanie wileńskie spłonęło w 1944 roku podczas działań wojennych.

Toruń. W ramach wymuszonej ekspatriacji znaczna część pracowników USB zdecydowała się na pionierskie organizowanie działalności uniwersyteckiej w Toruniu, mieście tradycji Kopernika, które uniknęło zniszczeń wojennych, ale było przepełnione wojskiem i szpitalami ratunkowymi. Prace organizacyjne bez reszty pochłaniały możliwości pracowników uczelni będącej *in statu nascendi*. Pomimo uciążliwej sytuacji expatriantów, grupa dawnych wychowanków USB, a obecnie już pracowników naukowych UMK, wskrzeszała w nowym środowisku tradycje akademickie. Gościnne mieszkanie doktorostwa Felicji i Witolda Sylwanowiczów gromadziło wilnian na okolicznościowych spotkaniach wzbogaconych, przede wszystkim przez dr. Witolda, własnymi balladami, fraszkami czy też wierszowanymi poematami. Zatem dla grona przyjaciół organizowane były – jakże cenne dla powojennych rozbitków – wędrowniki po Karkonoszach jako że pod Jelenią Górą był zaprzyjaźniony wileński „dach nad głową”. Czasem dołączał prof. Reicher – był zachwycony.

Gdańsk. Życie stawiało prof. Witoldowi Sylwanowiczowi coraz to wyższe wymagania zawodowe i społeczne. Po habilitacji (1947 r.) pod kierunkiem prof. Michała Reichera został powołany na stanowisko kierownika Katedry Anatomii Topograficznej Akademii Lekarskiej (później: Medycznej) w Gdańsku. Mianowany na profesora (1948 r.) organizował Oddział Stomatologiczny, który prowadził przez dwa lata. Podczas wakacji grupa wypróbowanych przyjaciół wybrała się z kajakami na pionierską wyprawę do Giżycka

(„bo tam są duże jeziora”). Realia siermiężnego prymitywu, odkrycia epokowe! Następnego roku z mapką odrysowaną z przedwojennej książki Melchiora Wańkowicza „Na tropach Smętka” spłynęliśmy Krutynią; zaczarowany świat baśni. Kolejne wakacje: spływ kajakowy z ławy przez pochylnie do Elbląga i dalej do Gdańska.

Warszawa. W 1950 roku Profesor został powołany do Warszawy na kierownika Katedry Anatomii Prawidłowej, wyodrębniającej się właśnie Akademii Medycznej. Konieczność gruntownej reorganizacji dotychczasowego Zakładu, uruchomienie w pełnym wymiarze godzin ćwiczeń prosektoryjnych dla dużej liczby studentów, przygotowanie kadry asystentów do zmodernizowanej dydaktyki oraz unowocześnienie tematyki i pracowni naukowych – wymagało długoletniej perspektywy poczyniła w nowym środowisku. Prace te konsekwentnie realizował do czasu przejścia na emeryturę w 1970 roku. W latach 1953–1969 pełnił dodatkowo obowiązki dziekana Wydziału Lekarskiego AM w Warszawie.

Wyteżona praca podczas roku akademickiego wymagała aktywnej formy relaksu. Dziadkowie przyjeżdżali na Boże Narodzenie do wnuków w Gdańsku i tu następowało podsumowanie minionej już przygody letniej oraz projektowanie następnych wakacji. Podczas świąt Wielkanocy zapadały decyzje, ażeby wszyscy uczestnicy mogli zaplanować swe urlopy. Odbył się więc spływ kajakowy rzeką Drwęcą przez Pojezierze Brodnickie do Torunia. Następnego zaś roku została wprowadzona zmiana konwencji; podróżowaliśmy na rowerach (z motorkami na przednie koło) ze Szczecina do Szklarskiej Poręby, a po roku – ze Stargardu Szczecińskiego do Olsztyna.

Współpracownicy Profesora wspominają. Wyjątkowa osobowość prof. Witolda Sylwanowicza wywierała znaczny wpływ na kształtowanie się świadomości kolejnych pokoleń jego współpracowników, uczniów i studentów. Cechowała go kultura i poczucie sprawiedliwości, jednak bez przesadnej pobłażliwości. Odznaczał się odpowiedzialnością jako Nauczyciel i Wychowawca. Posiadał głęboko ludzki stosunek do życia i jego spraw wielkich i małych.

Był autorem i współautorem licznych opracowań. Dla przykładu: niepozorny „Mały atlas anatomiczny” doczekał się wielokrotnych wydań w języku polskim oraz kilku w językach obcych, w tym i w języku chińskim.

Syn kresów północno-wschodnich i wychowanek USB harmonijnie łączył specjalizację naukową z pracą pedagogiczną oraz poczynania organizacyjne z wszechstronnym rozwojem zainteresowań i brał czynny udział w życiu spo-

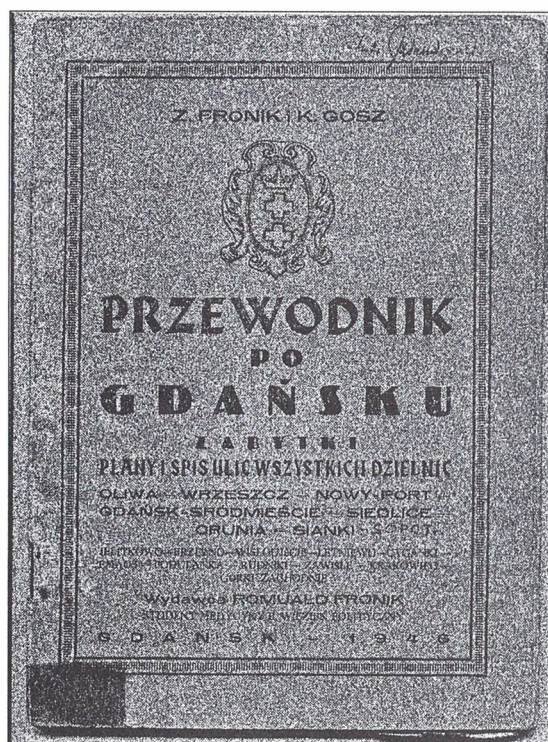
KTO ZNA LEKARZA ROMUALDA FRONIKA?

Zupełnie przypadkowo znalazłem w antykwaracie „Przewodnik po Gdańsku” wydany w Gdańsku w 1946 roku.

Autorami tego przewodnika byli Z. Fronik i K. Gosz (Fot.). Nie zwróciłbym uwagi na tę książeczkę, gdyby nie fakt, że wydawcą był Romuald Fronik – „student medycyny były więzień polityczny”. Przypuszczalnie był krewnym jednego z autorów książeczki Z. Fronika.

W opracowanym przez prof. Mariusz Żydowo i dr. Leona Birna zbiorze biogramów pierwszego rocznika studentów medycyny w Gdańsku (1945–1950) wydanym w AMG w 2000 roku znalazłem informację o Romualdzie Froniku w rozdziale „Osoby, których losy nie są nam znane” (str. 251). Otóż wiadomo, że urodził się 20.07.1917 roku w Częstochowie a 15.05.1939 roku uzyskał maturę w Krakowie. Studiował na Wydziale Lekarskim naszej Uczelni w latach 1945–1950. Dyplom nr 147/51 wydano 24.11.1951 roku. Wydany przez niego „Przewodnik po Gdańsku” wnosi tylko jedną informację o jego losach –

„był więzieniem politycznym”. Dlaczego podaje tę informację na pierwszej stronie książeczki? Za jaką działalność po-

lityczną był więziony i przez kogo? Być może wśród czytelników Gazety AMG jest osoba, która znała Romualda Fronika i pomoże w ustaleniu jego losów?

prof. Janusz Limon

czeństwa. Te umiejętności owocowały przez całe życie zawodowe w Wilnie, Toruniu, Gdańsku i w Warszawie.

Przy redagowaniu niniejszego tekstu autorzy wykorzystali:

1. ustne relacje zasłyszane od Profesora, jego Matki Pelagii, siostry Aleksandry i brata Mariana,
2. materiały i relacje udostępnione przez Wdowę po Profesorze, a gromadzone dla zredagowania hasła do Polskiego Słownika Biograficznego,
3. opublikowane wspomnienia pośmiertne o Profesorze,
4. prelekcje wygłoszone podczas odsłonięcia tablicy pamiątkowej w sali prosektorium Zakładu Anatomii w Warszawie (2001 r.),

5. wspomnienia córki Profesora, Krystyny,
6. konsultacje mgr Ireny Okulewiczowej, należącej do ścisłego grona przyjaciół Felicji i Witolda Sylwanowiczów zarówno w Wilnie, jak i w Warszawie.

Krystyna i Wacław Dziewulscy

Z okazji setnej rocznicy urodzin Profesora w listopadzie 2001 r. odsłonięto tablicę pamiątkową w sali prosektorium w Zakładzie Anatomii Akademii Medycznej w Warszawie.

„SOLIDARNOŚĆ” – PORZUCONY TEMAT?

Fragmenty recenzji napisanej przez prof. Irenę Pańków i zamieszczonej w czasopiśmie *Kultura i Społeczeństwo* 3/4, 2001 – książki „Solidarność, dwadzieścia lat później”. Książka powstała jako pokłosie jednej z sesji XI Ogólnopolskiego Zjazdu Socjologicznego w Rzeszowie we wrześniu 2000 roku. Zamieszczone są w niej analizy socjologów, politologów, historyków na temat nadziei, oczekiwań i dokonań ruchu społecznego Solidarność, w ciągu 20. lat. Stanowią one odzwierciedlenie różnych zjawisk i procesów zachodzących w tym ruchu, na tle procesów transformacyjnych.

„Marek Latoszek we wstępie pokazuje, że Solidarność to zaniedbany obszar badań, gdyż socjologia dotychczas nie zdołała się na pełniejszą diagnozę tego fenomenu. (...) Unika się tematu Solidarności, bo niesie on za sobą konieczność rozliczenia się z PRL, w tym także podsumowania udziału w historii samego środowiska socjologicznego. Solidarność jako temat badawczy wypierana jest także przez nowe transformacyjne tematy badawcze. (...)”

Publikacja ma charakter rocznicowy: powstała w celu upamiętnienia dwudziestej rocznicy wydarzeń sierpniowych. (...) Jest to praca zbiorowa siedmiu autorów. Każdy z artykułów jest interesujący i zasługuje na odrębne omówienie. (...)

Tak bogaty i różnorodny materiał można prezentować wedle różnych kryteriów. Dla mnie ważne jest kryterium porządkujące analizy według kwestii: ciągłość – zerwanie. Część owych analiz prowadzonych jest z przekonaniem o zerwaniu ciągłości w obrębie ruchu solidarnościowego, zwłaszcza artykuły Zdzisława Krasnodębskiego i Mariusza Muskata, ale także Antoniego Dudka. (...)

Według wymienionych autorów zerwanie było mniej lub bardziej totalne, dawnym ideałom przeczyła nowa rzeczywistość polityczna i gospodarcza i nowy normatywny projekt tego, czym powinna być III Rzeczpospolita”.

Pozostałe artykuły można potraktować w mniejszym lub większym stopniu jako przedstawienie etapu na drodze budowy społeczeństwa obywatelskiego, bądź etapu do społeczeństwa postindustrialnego. W obszarze tak ujętej tematyki mieszczą się opracowania Jerzego Mikułowskiego – Pomorskiego, Romana Bäcker’a oraz Jacka Kurczewskiego.

„Studium Marka Latoszka to w książce tekst najobszerniejszy i najtrudniejszy do syntetycznego przedstawienia ze względu na bogactwo treści i wielość podjętych problemów badawczych. (...) Jak można przypuszczać artykuł ten jest jednocześnie szkicem do odrębnej książki. (...) W kwestii ciągłość – zerwanie autor opowia-

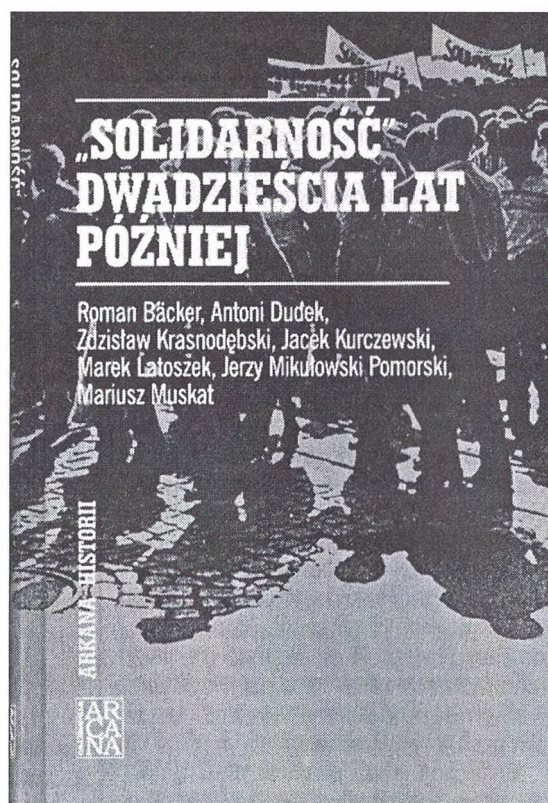
da się po stronie ciągłości. (...) Uznaje ciągłość prowadzi w głąb zjawiska i pozwala nazwać główne dylematy ciągłości takie jak:

- socjotechnika przekształcania ruchu masowego w elitę i pozostawienia poza układem opcji narodowej,
- zasługi dla samoorganizującej się społeczności pierwszej i drugiej „Solidarności”,
- ciągłość programowa. (...)

W fazie ofensywnej Solidarność była autogennym ruchem robotniczym i niepodległościowym, podminowała ład polityczny oparty na trwałym współistnieniu dwóch przeciwstawnych bloków państw i organizacji militarnych.

(...) Ruch był otwarty i pod własny parasol przyjmował wszystkich, głównie intelektualistów i opozycję polityczną. To właśnie robotnicy i intelektualiści pokonując bariery społeczne stworzyli trzon ruchu. (...)

Solidarność w fazie rekonstrukcji musiała rozwiązywać wiele trudnych dylematów, których skutki są ważące dla przebiegu polskiej transformacji. Poza wspomnianym wyżej dylematem ciągłości ruch solidarnościowy stanął w obliczu dwóch innych dylematów (dylemat formuły i dylemat adaptacji). Konieczne stało się odejście od formuły ruchu na rzecz formuły związku zawodowego kooperującego

„Solidarność” dwadzieścia lat później. Red. Z. Dawidowicz, M. Latoszek. Kraków: ARKANA, 2001, 177 s.

z własną partią. Wobec niemożności zrealizowania idei samorządnego społeczeństwa (trzeciej drogi) konieczne stało się współistnienie z doktryną liberalną i określenie własnego oblicza ideowego. (...)

Z dwu wyodrębnionych perspektyw, perspektywa zerwania daje odpowiedzi bardziej definitywne. U jej podstaw można odkryć założenie, że istniał odmienny lepszy scenariusz, niż ten, który został zrealizowany. Ułomności demokracji w Polsce są wynikiem braku ciągłości między rewolucją solidarnościową 1980–1981 i odgórną rewolucją 1989 r. Z kolei perspektywa ciągłości uświadamia nam, że Solidarność należy do kategorii procesów otwartych. Owa otwartość i uwikłanie w spory aksjologiczne i polityczne czynią z niej przedmiot trudny do zamknięcia. Nie może być to jednak temat porzucony”.

MEDYCINA A SZTUKA

W dniu 21 czerwca odbyła się obrona pracy doktorskiej lek. Adama Trapkowskiego z Kliniki Chorób Oczu AMG. Temat pracy był niekonwencjonalny – „Oko w sztuce”. Autor przedstawił sposoby przedstawiania oka w sztuce na przestrzeni dziejów oraz dokonał analizy nieprawidłowości narządu wzroku utrwalonych przez twórców w ich dziełach. Ponadto zrelacjonował bogatą w treści warstwę symboliczną związaną z okiem. Praca zawiera rozbudowaną część ikonograficzną z odniesieniami do kontekstów historycznych, związanych z danym dziełem lub przedstawianą postacią.

Promotorem pracy była prof. Barbara Iwaszkiewicz-Bilikiewicz.

NADMORSKA WYCIECZKA KLUBU SENIORA

Znacie Pobrzeże Kaszubskie? Znamy, znamy. No, to ruszajmy na szlak, aby jeszcze raz poczuć tchnienie morza, podziwiać piękno przyrody i uroki miejscowości nadmorskich.

W ciepłą i pogodną sobotę 8 czerwca, Seniorzy wraz z miłą i fachową przewodniczką, przemierzili autokarem w całodzienną wycieczkę drogą z Gdańska

przez Rucewo, Puck, Swarzewo do Jastrzębiej Góry i Władysławowa, a potem po smacznym obiedzie w jastrzębiogórskiej Falezie, na Mierzeję Helską do Jastarni i Juraty.

Rucewo zachwyciło nas niezwykłą aleją lipową, sadzoną ponoć przez króla Jana III, o konarach przedziwnie poskręcanych wichrami morskimi, a także neo-

gotyckim pałacem, zbudowanym na miejscu dawnego XVII-wiecznego zamku Wejhera i Sobieskich. Dalej Puck, pamiętny zaślubinami Polski z morzem. Chwila refleksji w miejscu tego symbolicznego aktu dokonanego przez gen. Hallera i zwiedzanie gotyckiego kościoła farnego o ciekawym, barokowym wnętrzu oraz krótka wizyta w muzeum Ziemi Puckiej. Na naszej trasie Swarzewo, gdzie w kościele parafialnym króluje cudowna figura Matki Boskiej, opiekunki rybaków.

Opuściwszy brzegi Zatoki Puckiej dotarliśmy nad otwarte morze w Jastrzębiej Górze. Szkoda, że latarnia morska w Rozewiu jeszcze nie jest dostępna dla zwiedzających, podobnie jak Hallerówka i muzeum przyrodnicze we Władysławowie. Rekompensuje nam to bujna przyroda przylądka Rozewie, najdalej na północ wysuniętego krańca Polski, spacer plażą i podziwianie klifu nadmorskiego. Nowoczesność nie kolidująca z krajobrazem i tradycyjną miejscową zabudową to wspinały kościół Matki Boskiej Wniebowziętej – Królowej Wychodźstwa Polskiego we Władysławowie.

Mierzeja Helska – nowe wrażenia: złoścista plaża, kościół w Jastarni z imponującą amboną w kształcie łodzi żaglowej, przystań jachtowa i na koniec modna Jurata ukryta w nadmorskich sosnach.

Warto podkreślić, że z każdą wycieczką, sprawnie zorganizowaną przez Dział Socjalny i Klub, rośnie zainteresowanie naszych Seniorów tą formą wspólnego i atrakcyjnego spędzania czasu.

Bożena Szyszko-Pomarnacka

SPOTKANIE W KOMISJI ZAKŁADOWEJ AMG i SPSK

W dniu 13 maja 2002 r. w Klubie Seniora odbyło się comiesięczne spotkanie członków i sympatyków Koła Emerytów i Rencistów NSZZ „Solidarność” AMG i SPSK, podczas którego uroczyście podziękowano Pani Radzisławie Kaśko za dotychczasową działalność w kole. Pani Radzisława Kaśko jest wieloletnią działaczką Koła Emerytów, a przez 4 ostatnie lata pełniła funkcję przewodniczącej.

Elwira Homziuk-Macidlowska
przewodnicząca
Koła Emerytów i Rencistów
NSZZ „Solidarność” AMG i SPSK

BRAZ PIŁKARZY

W dniach 9–12.05.2002 r. we Wrocławiu odbyła się XXI edycja Mistrzostw Polski Akademii Medycznych w piłce nożnej. Zawody odbywały się na świetnie przygotowanych boiskach Akademii Wychowania Fizycznego. Mecze o III i I miejsce rozegrane zostały na Stadionie Olimpijskim we Wrocławiu, co było niewątpliwie dodatkowym przeżyciem dla studentów. Nasza reprezentacja wystąpiła w składzie: bramkarze – Jakub Szczeciński, Wojciech Krawczyński; obrońcy – Krzysztof Wódkowski, Karol Grabowski, Andrzej Kuciński, Radosław Fidrych, Narcyz Kiejna, Dominik Piotrkowski; pomocnicy i napastnicy – Przemysław Szczeciński, Przemysław Sudecki – kapitan, Maciej Lobert, Emil Kowalski, Piotr Iwulski, Dima Adamonis, Piotr Szargiej, Marcin Winiarski, Łukasz Szwejkowski.

W wyniku rozstawienia nasza drużyna znalazła się w I grupie razem z Mistrzem Polski Warszawą oraz AM Białystok, AM Poznań, AM Zabrze. Turniej rozpoczęliśmy od zwycięstwa nad AM Białystok 4:5. Tego samego dnia po południu rozegraliśmy się gładko z Poznaniem wygrywając 4:1. W piątek pierwszy mecz graliśmy z Mistrzem Polski Warszawą. Zakończył się naszą porażką 0:3. Po południu wystarczyło zremisować z Zabrzem. Nasza drużyna podeszła do tego meczu prestiżowo i wygrała 3:1. To zwycięstwo zepchnęło drużynę Warszawy na trzecie miejsce w grupie, a drugie zajęła drużyna Białegostoku. Gdańsk zajął I miejsce zdobywając 9 punktów.

W półfinale graliśmy ze Szczecinem. Niestety po słabym meczu z naszej strony przegraliśmy 0:1. W drugim półfinale Białystok wygrał z Bydgoszczą 5:0. W niedzielę jako pierwsze do walki o III miejsce wyszły drużyny Bydgoszczy i Gdańska. Po ładnym meczu wygraliśmy 1:0. Bramkę na wagę brązowego medalu zdobył Piotr Iwulski, który razem z reprezentantem Białegostoku został królem strzelców, zdobywając 7 bramek.

W zgodnej opinii trenerów drużyna AM Gdańsk była najlepsza w I grupie. Cechowało nas wybieganie, wytrzymałość, a gole zdobywaliśmy z wypracowanych akcji. Dobra gra była efektem pracy, jaką wykonali nasi piłkarze w okresie przygotowawczym, kiedy to spotykaliśmy się codziennie na stadionie przez cztery tygodnie. Brązowy medal jest niewątpliwie naszym sukcesem, ale jak zapewniają piłkarze, nie jest to ich ostatnie słowo. Trenerem drużyny jest mgr Jan Stankiewicz.

AEROBIK SPORTOWY

Dnia 12 maja 2002 roku o godzinie 12.00 na obiektach Politechniki Gdańskiej odbyły się Akademickie Mistrzostwa Pomorza w aerobiku sportowym. W zawodach brały udział następujące uczelnie: Politechnika Gdańska, Akademia Medyczna, Uniwersytet Gdański. Zawodnicy startowali w dwóch kategoriach: układy indywidualne mężczyzn i układy indywidualne kobiet.

Naszą Uczelnię reprezentowało 6 osób – 4 kobiety i 2 mężczyzn. W kategorii mężczyzn zdobyliśmy brązowy medal – Dawid Juszczyk, I rok Fizjoterapii, czwarte miejsce – Tadeusz Bizewski – VI rok Wydz. Lekarski

W kategorii kobiet:

V miejsce – Mirosława Gorat, I rok Wydz. Lekarski

VII miejsce – Irina Mogilnaja, VI rok Wydz. Lekarski

VIII miejsce – Justyna Huzarska, IV rok Wydz. Lekarski

XI miejsce – Jolanta Piętaszewska, I rok Wydz. Lekarski

mgr Aneta Korewo
trener sekcji aerobiku sportowego

